

bb 68. az ígéret földje című új magyar film bemutatója komlón

vm hk

1961. november 22.

szerdán este ünnepélyesen bemutatták a komlói „május 1.,” filmszínházban az ígéret földje című új magyar filmet, amelynek felvételei jórészt a fiatal mecseki bányászvárosban készültek. komló lakosai akik mindvégig nagy érdeklődéssel kísérték a filmesek munkáját, így az országban elsőként tekinthették meg a darabot. az előadáson megjelentek a film alkotói és művészei: mézáros gyula rendező, hegedüs zoltán forgatókönyvíró, herczeg miklós operatőr, és törőcsik mari. a vetítést ankét követte./mti/

bb 69. fogadás a nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál vendégei tiszteletére

t tz/gg/m/hk

1961. november 22.

szerdán este kiss árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke a gellért szálló különtermében fogadást adott a 2. nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál külföldi résztvevői tiszteletére.

a fogadáson megjelent a budapesten akkreditált külképviseletek több tagja, dr. valko endre, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének főtitkára, dr. korach mór, kossuth-díjas egyetemi tanár, a nemzetközi tudományos filmszövetség magyar nemzeti bizottságának elnöke, dr. varga józsef egyetemi tanár, a fesztivált rendező gépipari tudományos egyesület elnöke, valamint a fesztivál külföldi és magyar résztvevői, köztük mademoiselle francoise gazan, a nemzetközi tudományos filmszövetség titkára, r. d. bahrah, a szovjetunió tudományos műszaki filmbizottságának főigazgatója, dr. jan calábek brnoi egyetemi tanár és m. goldsmith, az angol tudományos filmszaklap szerkesztője.
/mti/

- v é g e -

- 50 -

21.02

Handwritten signature and scribbles

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-496, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti bel földi hírek

1961. november 23.

bb 1. fülöp jános, gerelyes endre, papp lajos, és váci mihály munkájáról, terveiről

i v/tm/m/sr

1961. november 23.

fiatal írók, költők beszélnek legutóbb megjelent, illetve a közeljövőben napvilágot látó új műveikről, terveikről.

fülöp jános:

- nemrégiben jelent meg a szépirodalmi kiadónál novelláskötetem, amely nem az első munkám. tíz esztendővel ezelőtt fősvény című regényemmel egy munkáspályázaton díjat nyertem. akkoriban a gábor áron vasöntőcében dolgoztam. művemben a gyár életéről, az ottani közösségről írtam. tíz évi szünet után jelent meg egy novellám a kortársban. az elbeszélést az ellenforradalmi események hatására írtam. megjelenése után kérte el a szépirodalmi kiadó írásait és így jött létre a tövis című novelláskötetem. négy feladatot tüntem magam elé. az első, riport-kötet: móríciz zsigmond 16 novellája nyomán meglátogattam az említett községeket, városokat és azoknak mai életéről írtam. a második terv egy elbeszélés, amelyben az 1942 március 15-én lezajlott antifasiszta tüntetést szeretném megörökíteni. ezen kívül három hosszabb elbeszélést és végül egy regény szerepel terveim között. természetesen nagyon sokat szeretnék írni és tanulni.

gerelyes endre:

- nem egészen két esztendeje, 1960 januárjában jelent meg első novellám az élet és irodalomban és most kiadták első könyvemet kövek között címmel. könyvemben a salgótarján-vidéki munkások, parasztok multbeli életéről írtam. azon a vidéken mostoha körülmények között éltek az emberek, rosszabbul talán, mint bárhol. ma már megváltoztak a körülmények s hat az új erkölcs. ezekről az emberekről, a régi és az új erkölcs küzdelméről írtam. lényegében együtt áll már a második novelláskötet anyaga is, s nagyon szeretném ha jövőre megjelenhetne.

/folyt.köv./

Handwritten signature

- 1 -

bb 1. /fűlöp jános, ... 1. folyt./ m

papp Lajos:

- 25 éves vagyok, tele vágyakkal és új tervekkel... verseket írok és akarok egyre tisztább egyre igazabb verseket írni. új kötetem a friss szél most került az üzletekbe és izgatottan várom, hogyan fogadják az olvasók...

váci Mihály:

- negyedik kötetem látott most napvilágot, mindenütt otthon címmel.

Ugy gondolom, korunkban dolgaink, ügyeink mozgása úgy felgyorsult, hogy az emberiség számára megszűnt a tétlen merengés ideje. A szenvedélyek, érzelmek, gondolatok és hangulatok most nem évekig érnek meg, és bontakoznak ki, hanem sokszor napok, órák alatt. A költészetnek ezt az egészséges izzását kell lemérni és megmutatni. Kötetemet négy ciklusra osztottam: az elsőben azokról szólok, akik között a legjobban érzem magam, a másodikban a tevékenységre vágyó, de betegségekhöz kötözöttekről, a harmadik a szereltem napsütéseit és felhővonulásait, emlékeit őrzi, a negyedikben pedig a türelmetlenség szívdobogásai vernek a még teljesebb életért.
/mti/

bb 5. pénteken rudabányán sorsolják a Lottót

i kf/kf/m/vg

1961. november 23.

A hónap utolsó Lottó sorsolását vidéken rendezik a sportfogadási és Lottó igazgatóság. A Lottó 47. heti nyerőszámainak a húzását november 24-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel rudabányán, a gvadányi művelődési otthonban tartják.

Ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a novemberi játékok közül melyik hét szelvényei vesznek részt a következő tárgynyereményhúzáson.

/mti/

- 2 -

Lel

bb 2. többletmunkát okoz a közműveknél és a közlekedési vállalatoknál az éjszakai fagy - majdnem egymillió köbméter gázt fogyaszt naponta Budapest

ö hbj/gg vm vg

1961. november 23.

Már a néhány fokos fagyot is „megérik”, a közművek és a közlekedési vállalatok. A fővárosi autóbuszüzem kocsijainak legnagyobb része az éjszakai órákban a szabad ég alatt „tanyázik”, s így könnyen előfordulhat, hogy a hideg időben megfagy a hűtővíz. Ennek megelőzésére munkához láttak a „fagy-brigádok”, a késő esti kocsimosást és szervizt követően egész éjjel, szünet nélkül - alapjárásban - járatták, melegítik a motorokat. Így sikerült elérni, hogy az eddigi éjszakai fagyok nem okoztak zavart a hajnali forgalomban. A fővárosi taxivállalatnál sem jut minden kocsifajta éjszakra „fedél”, alá. Tehát a taxivállalatnak is meg kellett tennie a szükséges intézkedéseket.

A gázművek is időben felkészült a télre, jelentős hosszban kitisztították a gázcsöveket. Ennek ellenére a karbantartó részlegről a szerelőket átirányították a csőhálózat-javító részleghez. Az esetleges hibák bejelentése után legkésőbb 24 órával a szerelők hozzálátanak a javításhoz, s a munkálatokat lehetőleg még aznap be is fejezik. Az óbudai gázgyár és az albertfalvai földgázbontó mérnökeinek, technikusainak, szerelőinek és dolgozóinak is akad éppen elég dolga, mivel pár nap alatt rohamosan emelkedett a gázfogyasztás. Míg egy-másfél héttel ezelőtt naponta 860.000-870.000 köbméter gázt fogyasztott Budapest, az utóbbi 24 órában már majdnem egymillió köbmétert, egészen pontosan 983.000 köbmétert. A nagy fogyasztás ellenére sincs semmiféle fennakadás. Ez annak köszönhető, hogy az albertfalvai földgázbontó a legteljesebb mértékig beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

A vízműveknek is több a tennivalója. Elsősorban gondoskodni kell arról, hogy az éjszakai fagyok idején az utcai és az egyéb, például tűzi-csapok be ne fagyjanak. Különböző módszerekkel védik ezeket a csapokat a hideg ellen, - például só hintésével. Ugyanakkor a vízműveknek lényegesen több vizet kell adnia, mint egy-két évvel ezelőtt, pedig a duna vízállása most is elég alacsony, s a hideg időjárás miatt csökken a kutak vízhozama. Ezért a vízművek vezetői elrendelik a nagyhozamu kutak környékén a talajduzzitást, amely mindig meghozta az eredményt. A vízellátásban nincs fennakadás, a vízművek vezetői azonban felhívják a figyelmet a takarékos ságra és a fagyveszélynek kitett csövek, csapok gondos védelmére.
/mti/

- 3 -

Lel

bb 3. 500 hektáros erdőkoszorúval védik meg veszprémet a bakonyi szélektől

vid ká/j vm

1961. november 23.

veszprém város mindmáig szinte védtelenül áll a lepusztult bakonyi kopárokon felgyorsuló, viharos erejű szelek rohamában. az erdők távolesnek a várostól, a közvetlen környék erdősültsége alig másfél százalék. talajvédelmi, vízgazdálkodási, egészségügyi és esztétikai követelmények egyaránt sürgették a város határának fásítását. a tervek már elkészültek, sőt megkezdődött a kivitelezés is. öt év alatt 500 hektáros erdőkoszorút képeznek ki. az 50-100 méter széles erdősávok 30-40 százalékkal csökkentik majd a szél erejét s a városban portalan lesz a levegő, kedvezőbb az éghajlat. az erdősítés útját állja az erozió pusztításainak kedvezően hat a város vízgazdálkodására. /mti/

bb 4. befejezték a mamlock professzor szinkronizálását

i di/hné vm sr

1961. november 23.

a pannónia filmstúdióban befejezték a decemberi moziműsor egyik újdonságának, a mamlock professzor című defa-film szinkronizálását. a német szereplők szavait gerhardt pál rendezésében egri istván, komlós juci, bodrogi gyula, váradi hédi, tábori nóra, bitskey tiber, kállay ferenc, bessenyei ferenc, szabó ernő és mányai lajos tolmácsolja.

a stúdióban ezenkívül most készül a fehér csat című izgalmas csehszlovák film és a kilencedik kör című jugoszláv film magyar szövege. /mti/

-4-

bb 6. automatizált tojóházat, korszerűen gépesített csibegyárat létesítenek a mezőgazdasági kiállítás területén

i cs/j/m/ká

1961. november 23.

a földművelésügyi minisztérium kisállattenyésztési osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a mezőgazdasági kiállítás területén hamarosan két modern baromfi-tenyésztőtelepet létesítenek: az egyik nagy szarvasmarhaistállót teljesen automatizált tojóházza alakítják át, amely 5000 tyúk befogadására lesz elegendő, a sertésbemutató épületéből pedig 15.000 férőhelyes, korszerűen gépesített huscsibe-gyárat alakítanak ki. itt évente 60.000-70.000 huscsibét nevelnek fel korszerű tartási módok alkalmazásával. a két telep egész éven át üzemben lesz, és első sorban szakoktatási célokat szolgál. a kiállítás területén ugyanis állandó jellegű, bentlakásos baromfitenyésztő szakmunkásképző iskolát létesítenek, ahol évente többszáz állami gazdasági és termelőszövetkezeti szakembert képeznek ki. ezenkívül a téli hónapokban a termelőszövetkezeti baromfitenyésztő telepek kezelői számára rendeznek itt tanfolyamokat. a kiállítások idején természetesen baromfitenyésztési bemutatókat is rendeznek az átalakított épületekben. a tervek szerint az átalakítási munkálatokat már a következő napokban megkezdik. /mti/

-5-

bb 7. a jégkorszaktól napjainkig - kétméteres víza, életnagyságu bölény - és jávorszarvaspár is lesz a magyarország állatvilága kiállításon

i ms/hné-lm sr

1961. november 23.

a természettudományi muzeum állattárának kutatói és preparátorai másfél éve dolgoznak a magyarország állatvilága című kiállításon. kaszab zoltán, a biológiai tudományok uoktora, az állattár vezetője a következőket mondotta a magyar távirati iroda munkatársának:

- a készülő kiállítás bemutatja hazánk élő világának a jégkorszaktól napjainkig végbement fejlődéstörténetét.

-érdekesnek ígérkezik az emlősök gyűjteménye. a kisebb emlősök /hórcsög, menyét, vidra, borz, róka, stb./ diorámái után a 40 méter hosszú nagyteremben mutatjuk be a nagy emlősöket. a ma is élő vaddisznó, őz, muflon, dóm, szarvas-fajok kitömött példányai után a ma már kihalt farkas, sakál, medve, hiúz, bölény, jávorszarvas, hód következnek. hazánkban ugyanis ma már medvét, hiúzt, hódot nem találni, a farkasból is csak egyes példányok marészkednek be időnként nagy telek alkalmával. a medve és a bölénypár már kitömve áll, s a preparátorok elkészültek a leningrádból ajándékba kapott, nagyon szép jávorszarvasbőr kitömésével is. kitömtek továbbá egy óriási szarvasbikát, amelynek nősténye, valamint a vaddisznó és az őz még az idén sorra kerül. összesen 250 gerinces állat mintegy 500 példányát tömik ki.

- a gerinctelen állatokat mintegy 1000-1200 /faj képviseli majd a kiállításon. ezek legtöbbje természetesen rovar. minthogy a gerinctelen állatok között igen sok apró, azért ezeket nem eredetiben preparálva, hanem fényképfelvételeken mutatjuk be, amelyeket a kutatók készítenek, természetes körülmények között. et lehet képzelné, milyen nehéz feladat ezeknek a fajoknak felkutatása és lefényképezése.

- a kiállítás műszaki beépítése, a világítás, fűtés szellőzés megoldása nem kis feladat. ezt eléggé érzékelteti, hogy a tervek szerint másfél millióra lesz szükség ezekhez a munkálatokhoz. ha arra gondoltunk, hogy a népszerű afrika-kiállításnak egy-egy vasárnap öt-hatezer látogatója volt, akkor megérthetjük annak fontosságát, hogy a látogatók célszerűen berendezett, télen kellemesen fűtött, nyáron pedig jól szellőztetett helyiségekben ismerkedhessenek magyarország állatvilágával. /mti/

8.52

p. 20

- 6 -

bb 8. új magyar zenésdarabot próbálnak a petőfi színházban

i v/gg-lm sr

1961. november 23.

a petőfi színházban új magyar zenés szindarab bemutatójára készülnek. a művészek - sennyey vera, horváth tivadar, agárdi gábor, domján edit, kozák lászló, harkányi endre, pásztor ercsi és angyal sándor - mándi iván mélyvíz című színpadi alkotását próbálják. a darabot szinetár miklós rendezi. a darab zenéjét gyulai gál jános szerzette. a verseket garai gábor írta. mándi iván színpadi alkotását december 7-én mutatják be a petőfi színházban. /mti/

-.-

bb 9. már 210 brigád versenyez a szocialista címért a csepel-művekben - elmaradás helyett túlteljesítés az elektroacélműben

i tó/gk-lm vg

1961. november 23.

a november 7-e tiszteletére rendezett ünnepségen osztották ki a csepel vas- és fémművek gyáregységeiben a szocialista brigád cím viselésére jogosító okleveleket. ez alkalommal 43 brigád kapott oklevelet, közülük 22 már másod ízben. igen népszerű a munkaversenynek ez a formája csepelen, ugyanis most már 210 brigád küzd a negyestelős címért.

a szocialista és a szocialista címért versenyző brigádok a termelés élharcosai. az acélműben például tavaly alakultak az első szocialista címért versengő brigádok, s tevékenységük máris kihatással van az egész üzem termelésére. említésre méltó például, hogy tavaly azonos időszakban 1300 tonna elmaradás terhette az elektroacélművet, az idén pedig, főleg a szocialista brigádok munkájának eredményeként, 1450 tonnával szárnyalt a túl tervét az üzem. a martiban és az elektroacélműben együttesen több mint 3000 tonnával teljesítették túl az esedékes tervet. a brigádok önzetlenül segítik egymást és több esetben járnak más gyárakba is tapasztalatcserére. /mti/

-.-

bb 12. új fűszernövény a bodrogközben: a kömény

vid ká/j-lm li

1961. november 23.

a termelészövetkezetek kialakulásával új növénykultúrákat honosítanak meg a mintegy 50.000 hold kiterjedésű bodrogköz dusan termő, kiváló minőségű talajain. a gyógyászati és ipari célokra használt borsmenta mellett új fűszernövényként jelentkezik ezen a tájon a kömény. eddig 8 termelészövetkezet mintegy 100 hold kömény termelésére kötött szerződést. az idei termés 5 vagon volt, jövőre pedig már 7 vagon magra számítanak. /mti/

9.00

- 7 -

PKA

bb 10. az ország területének 90 százalékába eljut a televízió műsora, 30 kilowattos adót kap tokaj, tartalék adót budapest, az ötéves tervben

i kf/kf-lm vg

1961. november 23.

a posta jelenleg mintegy 180 000 televízió előfizetőt tart nyilván. az ötéves terv számait figyelembevéve 1965-re több mint félmillió előfizetőre számíthatnak, vagyis várhatóan minden negyedik-ötödik családba jut televízió. az előfizetők számának ilyen arányú növekedését segíti elő a posta a televízió adóhálózat, a műsorrall besugárzott terület növelésével. jelenleg a 30 kilowattos budapesti nagyadón kívül még hat - a 20 kilowattos szentesi, az 5 kilowattos kékesi, az 1-1 kilowattos tokaji és pécsi, valamint az 50 wattos miskolci és soproni-közvetítő állomás továbbítja a műsort két adó hatókörzete jórészt összeér, így jelenleg körülbelül az ország területének kétharmad részébe jut el a televízió műsor.

egyetlen nagyobb összefüggő „mostoha„ terület már csak a dunántul középső és nyugati része, amely elől a környező adókat eltakarják a hegyek. az ötéves terv egyik legjelentősebb postai beruházása megoldja ezt a problémát is. előreláthatólag már a jövő év közepétől - az országos televízió gerinchálózat utolsó nagy állomása - a kabhegyi adó is működik. a 20 kilowattos nagyadó az ország televízió műsorrall besugárzott területét 80 százalékra emeli.

a műsorrall ellátott terület a posta más intézkedésekkel is igyekszik növelni. a tokaji mostani egy kilowattos adó helyett az ötéves tervben nagyteljesítményű, 30 kilowattos adót állítanak fel, amelynek vételkörzete egyrészt az alföld felé „meghosszabbodik„ másrészt - s ez a jelentősebb - az adó az északra levő hegyes vidékeket jobban be tudja sugározni. ezután azonban még mindig akadnak olyan helyek, ahol nem lesz kifogástalan a vétel. már most láthatóan például szekszárd, mohács, baja, stb. elől a környező és az adók útjában álló magaslatok „elfogják„ a műsort. ezért a hálózat bővítésével egyidőben megkezdik az úgynevezett „árnyékolt„ területek felmérését és azok meghatározása után, még a térvizsgálókban, megkezdik a kis „átjátszó„ adók telepítését. a tervezett hálózat megépítésével már az ország minden nagyobb lakott helyére, az ötéves terv végén gyakorlatilag az ország területének 90 százalékába eljut a televízió műsor.

ezenkívül még jelentős - régóta esedékes - problémát is megold az ötéves terv televízió beruházása. a televízió előfizetők nagyobb része jelenleg és várhatóan a következő években is a fővárosba és környékére jut. ezért a jelenlegi adó mellé, azzal egyenértékű 30 kilowattos tartalék adót építenek. a tartalékot úgy szerelik fel, hogy üzemszavar esetén néhány másodperc alatt, automatikusan üzembeáll, s a hiba kijavításáig az sugározza a műsort./mti/

9.50

10.99

--
- 8 -

bb 11. máris több mint félmillió almafa-csemetét adtak el az állami gazdaságok faiskolái - a házi kertekben is nagyarányu a telepítés

i so/j szb ká

1961. november 23.

az állami gazdaságok 9 faiskolája és 55 csemete-lerakata nagy forgalmat bonyolít le ezekben a napokban. az idén ugyanis nemcsak az állami gazdaságokban és a termelőszövetkezetekben folytatnak nagyarányu gyümölcsfa-telepítést, hanem - a szakemberek véleménye szerint - a házi kertekben is jóval több gyümölcsfát ültetnek el, mint a korábbi években.

almából minden keresett fajta a telepítők rendelkezésére áll. már eddig több mint 500.000 almafa-csemetét adott el az 55 lerakat. az idén hoztak először forgalomba kisebb mennyiségben alacsony törzsű fajtaikat.

a különböző csonthéjas gyümölcsök iránt az idén is rendkívül nagy a kereslet. az állami gazdaságok kereskedelmi irodája cseresznyéből 140.000-et, meggyből 100.000-ret, kajsziból 165.000-ret, szilvából 120.000 csemetét hozott forgalomba. e mennyiség nagyrészt már elültették.

tekintettel a bogyós gyümölcsök iránti növekvő érdeklődésre, a faiskolák több mint másfélmillió málnatövet, csaknem 200.000 ribiszketövet, 150.000 egrést is neveltek, s ujdonságként szerepel még 30.000 szedertő.

a kisebb éjszakai fagyok egyelőre nem akadályozzák a telepítéseket, s így a lerakatok még teljes üzemmel működnek./mti/

bb 13. egy miskolci dolgozó gyufaszálakból építette fel a kreml kicsinyített mását

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

ifju papp jános, a diósgyőri élelmiszer kiskereskedelmi vállalat dolgozója ez év tavaszán elhatározta, hogy feleségével együtt gyufaszálakból felépíti a kreml mértékarányosan kicsinyített mását. több mint ezer órát dolgozott és 140 méter modelléret és 10.000 szál gyufát használtak fel. a kreml kicsinyített mása most elkészült és azt papp jános felküldi a decemberben budapesten megrendezésre kerülő iparművészeti kiállításra. /mti/

9.55

W. 16

bb 14. hetvenöt éves a mezőszilasi községi dalárda

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

a fejér megyei mezőszilasi községben most tartotta ujjáalakuló ülését a községi dalárda, amely az idén ünnepli 75 éves jubileumát. az ujjáalakult dalárda tagja a 80 éven felüli térmező jános, aki 1905-ben lépett a dalárdába. /mti/

bb 15. az ujitók és feltalálók 12 építőipari gépének sorozatgyártását kezdik meg jövőre

i sb/gk szb vg

1961. november 23.

az építésügyi minisztérium és az építők szakszervezete nemrégiben megrendezte az építők 3. országos ujitási kiállítását, amely azonban utóhatásában jelentősen eltér az eddigi kiállításoktól, mert azonnal intézkedtek a jó tapasztalatok szervezett hasznosításáról. a minisztérium igazgatóságainak főgépészei társadalmi bizottságot alakítottak, s a kiállítás látogatóinak véleménye és az új tervidőszak műszaki fejlesztési elveinek alapján kiválasztották és sorozatgyártásra javasolták az ujitók legjobb tizenkét építőgépét.

a kiállítást követően czárt ferenc és ott miklós ujitásából, a vakolatsimító gépből máris gyártottak ötven darabot, s szétszították az építőipari vállalatoknak. ezekkel a kis berendezésekkel rövid gyákorlat után háromszorosára növelhető a vakolatsimítás termelékenysége. a házak építésének legtovább tartó szerelő- és szakipari munkáit gyorsítják meg az ujitók ötletes mészoltó gépével, mészpép-szivattyújával, a korszerű szobapadló aljzat-betonját elterítő berendezéssel és a bármelyik ablakban felállítható könnyű darukkal. az ujitók többi gépe a betonozást, a falak építését és különböző alapozási, mélyépítési feladatok gazdaságosabb teljesítését segíti. a minisztérium gépjavitó és gyártó vállalatai már megkezdtek az új berendezések sorozatgyártásának előkészítését, s a jövő évben mindegyikből 100-120 darabot adnak át majd az építőknek.

az ujitási kiállítás tapasztalatainak szervezett hasznosítása még nem fejeződött be. közvéleménykutatás alapján a minisztérium és a szakszervezet még mintegy 150 ujitást választott ki, s a vállalatok kérésének megfelelően intézkedik ezeknek kisebb vagy nagyobb sorozatu gyártásáról is. /mti/

10.00

- 10 -

bb 16. burmai, pakisztáni, indonéz, kubai, angol, holland gyógyszererek magyar ampullákban

i sz/sze-lm vg

1961. november 23.

az orion hőpalackgyár az utóbbi években olyan modern ampullagyártó gépeket kapott, hogy nemcsak fejlődő gyógyszeriparunkat tudja ellátni ampullákkal, hanem gyártmányaiból még exportra is jut. a metrimex külkereskedelmi vállalat évente több mint százmillió ampullát szállít külföldre. ez évben az export 33 százalékkal meghaladja a tavalyit. új piacokat szerzett ennek a gyártmánynak a jó minőség. hozzájárult az export fokozásához az is, hogy már nemcsak fehér, hanem barna színű ampullát is készít a hőpalackgyár a könnyen romló gyógyszerek csomagolásához. ujabban burmában, pakisztánban, indonéziában, kubában, Angliában és hollandiában is mindtöbb gyógyszert csomagolnak budapesten készült ampullákba. a kereslet igen nagy. /mti/

bb 17. egymillió forintos költséggel hőmérséklet-szabályozó berendezést szerelnek fel a balatonboglári szőlőolvány-előhajtató üzemben

vid ká/j-lm li

1961. november 23.

a somogy megyei balatonboglári állami gazdaságban a téli hónapok alatt több mint 3 és félmillió szőlőolványt helyeznek el a most korszerűsített előhajtatóban. egymillió forintos beruházással fűtő-, illetve hűtőberendezést szerelnek fel, amelynek segítségével a hőmérsékletet a kívánságnak megfelelően tudják szabályozni. a berendezést gyümölcstárolásnál is használhatják: több ezer mázsa frissen szedett gyümölcsöt tudnak itt tárolni és több napon át tárolni. az előhajtatót télen 4-5 hónapon át az olványvesszők előhajtatására, májustól szeptemberig pedig gyümölcstárolásra használják. /mti/

bb 24. vasárnap avatják móríc zsigmond szobrát a debreceni déri muzeum előtt

vid fm/ke-lm fm

1961. november 23.

november 26-án vasárnap, a debreceni irodalmi napok alkalmából leplezik le a déri muzeum előtti téren medgyesy ferencnek móríc zsigmondot ábrázoló alkotását. az ünnepségen darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke mond beszédet. /mti/

10.08

- 11 -

bb 18. tizenötféle traktor, szedőplatók, manipuláló sorok - kísérletek a gyümölcs- és szőlőtermelés gépesítésére

1 ie szb ká

1961. november 23.

a második ötéves terv időszakában tért hódít a gépesítés a most még nagyon sok kézi munkát igénylő gyümölcs- és szőlőtermelésben is. e célból a mezőgazdasági gépkísérleti intézet irányításával több állami gazdaságban folytattak széleskörű kísérleteket. a legkülönbözőbb gépek vettek ebben részt: kaliforniából, kanadából, angliából, franciaországból mindkét németországból, bulgáriából importált berendezések és traktorok, a szombathelyi és a szentgotthárdi gyárakban készült gépek a gépkísérleti intézet és a szőlészeti kutató intézet konstrukciói.

a gyümölcszedés termelékenységének növelésére tíz különféle szedőplatót próbáltak ki. maga a szedés itt még kézi erővel történik, de a szedőmunkást mechanikus uton emelik a legmagasabb fák tetejéig. hasonló megoldás a traktorral három méter magasra nyúló kosár; ebben helyezkedik el a szedőmunkás, aki irányítani is tudja a kosarat. az ideai kísérletekben ezekkel a berendezésekkel 2-2,5-szer nagyobb volt a munka termelékenysége, mint a közönséges kéziszedésnél. az ipari feldolgozásra kerülő vagy a keményhéjas gyümölcsöknél még korszerűbb 3-4-szeres termelékenységű megoldást alkalmaztak. traktorra szerelt, hidraulikus vezérlésű rúddal rázták a fákra, a lehulló gyümölcsöt a traktorral egyíthetadó ponyvaernyőbe gyűjtötték, azonnal szállítószalag vitte az árut a ládába.

összes gyümölcsöseinknek mintegy fele az alma, így természetesen ennek betakarítását kell elsősorban gépesíteni. a leszedett gyümölcs szállítására két mázsás tartályokat próbáltak ki; ezeket traktorra szerelt emelőszerkezet helyezi különleges konstrukciójú pótkocsikra. az alma-manipulálás /válogatás, fényesítés, csomagolás/ könnyítésére, gyorsítására többféle gépsorral kísérleteznek. a ládák ürítésének, a selejtezésnek és a fényesítésnek a gépesítése ezzel már megoldott. a válogatáshoz kipróbáltak nagyság és súly szerint osztályozó berendezéseket, az utóbbi látszik előnyösebbnek, mert ezzel a nem szabályosan gömbölyű gyümölcsöket is automatikusan osztályozhatják.

a szőlőtermelésben elsősorban a talajmunkák gépesítését kell megoldani. erre a célra az idén tizenöt különféle külföldi és hazai traktorral kezdték meg a kísérleteket. a traktorokkal szemben támasztott minimális igény, hogy egyszerre 2-3 sort tudjanak megkapálni és 4-8 sort permetezni. bizonyos vidékeken viszont a sorközjáró hidastraktorok ígérkeznek termelékenyebbnek. a most vizsgált traktorok közül választják ki azt a három típust, amelyek a jelenlegi szőlőterületnek gépesíthető részén az ötéves terv végére már elláthatják a talajmunkákat és a permetezést. /mti/

- 12 -

10.20

bb 21. a források vize árulja el a barlangrendszerek jelenlétét - a magyar barlangkutatói módszer nemzetközi sikere

1 tz/gk-lm vg

1961. november 23.

a magyar szakemberek is résztvettek a bécsben tartott nemzetközi barlangtani kongresszuson. a nagy tudományos sereg-szemle résztvevői között gyakran került szóba az a kutatási módszer is, amelyet két magyar szakember, dr. jakucs lászló, az aggteleki cseppkőbarlang igazgatója és egy fiatal barlangkutató, maucha lászló geológus egyetemi hallgató dolgozott ki.

más országokhoz képest hazánkban eddig aránylag kevés barlangot sikerült felfedezni és feltárni. pedig a természetnek ezek az alkotásai idegenforgalmi vonzókerejüktől eltekintve tudományos és ezen keresztül gyakorlati szempontból is igen jelentősek. a barlangok kutatása vezet el ugyanis a karsztvizek keletkezési, elhelyezkedési, mozgási, stb. törvényszerűségeinek megismeréséhez, ez pedig mind az ivóvíz feltárását, mind a bányákat fenyegető vízbetörések elleni védekezést megkönnyíti.

az új magyar módszer - amint dr. bertalan károly, az országos földtani intézet geológusa elmondotta - a barlangok jelenlétére a felszínre bukkanó forrásokból következtet. mindenekelőtt a víz kalcium, illetve magnéziumtartalmából. a víz ugyanis a dolomitból magnéziumot, a mészkőből pedig kalciumot old ki, ezeknek az aránya tehát elárulja - amit a felszínről nem könnyű megállapítani - hogy a víz út közben a barlangképződésnek kedvező mészkőrétegen hatolt-e keresztül, vagy dolomiton, ahol viszont barlangra számítani nem nagyon lehet.

ha ezek után egyáltalán feltételezhető a barlang létezése, következő „tanuként”, a forrás vízének oxigénnel való telítettségét vallatják meg. ha ugyanis földalatti útjának csatornát a víz teljesen kitölti, aránylag kevés oxigént hoz a felszínre, míg ha viszonylag sok benne az oxigén, ez bizonyítéka annak, hogy valahol nagyobb levegőtömegek jutott érintkezésbe: barlangon folyt keresztül.

végül megméri a forrás vízhozamának ingadozását is. ha a legnagyobb és a legkisebb hozam között nagy különbség mutatkozik, megint csak feltételezhető valami nagyobb barlang - mint átmeneti víztároló - jelenléte, sőt az ingadozás mértékéből még a barlang nagyságára is következtetni lehet.

/folyt.köv./

10.20

- 13 -

10.20
Ká

bb 21. /a források...folyt./-lm

a módszer nemcsak elméletileg hibátlan, hanem a gyakorlatban is eredményeket hozott már. ezen a módon fedezték fel az utóbbi időkben a béke-barlangot, az égerszögi szabadság-barlangot, jósvafőnél a kossuth és a vass imre barlangot. egyiknek sem volt természetes bejárata, s a környéken levő számtalan forrás megvizsgálása vezetett felfedezésükhöz. ugyanígy bukkantak rá teresztenye mellett arra a barlangra is, amelyből eddig még csak néhány száz métert sikerült feltárni, de máris biztosra vehető, hogy több kilométeres hosszúságával újabb természeti kincse lesz hazánknak./mti/

--

bb 22. iparitanuló tanács alakult a borsod megyei kisz bizottságnál

vid sze/lm ki

1961. november 23.

borsod megyében a különböző vállalatoknál, üzemeknél, szövetkezeteknél, valamint a magánkisiparosoknál mintegy nyolcezer fiatal tanul szakmát. a fiatalok termelési, tanulási, nevelési problémáinak, feladatainak összehangolására, irányítására és ellenőrzésére a megyei kisz-bizottságnál iparitanuló tanács alakult. a tanács tagjai között vannak az ipari tanulótintézetek igazgatói, a legjobb szakoktatók, az üzemek, valamint a kisz-szervezetek képviselői. a tanácson belül külön bizottságot alakítottak az iparitanulók érdekeinek védelmére, a kisz-szervezetekhez beérkező panaszok kivizsgálására, az esetleg előforduló sérelmek orvoslására.

a tanács munkatervet állított össze, amely kiterjed a politikai nevelő munka, a tanulmányi- és munkaversenyek szervezésére, a fiatalok kulturális életüknek szervezett megteremtésére./mti/

--

bb 27. már a nyolcadik olajkutat furja a legjobb zalai brigád

vid te-lm ki

1961. november 23.

a zalai olajkútfuró brigádok versenyében a nagylengyeli olajmezőn a rotary 36-os berendezésnél dolgozó brigád érte el az idén a legjobb eredményt. az év elejétől mintegy 17 000 métert furtak, hét olajkutat már átadták a termelővállalatnak, s most a nyolcadik kúton dolgoznak. az év végéig ezt a kutat is megnyitják. a pálovics jénő vezető furómester irányításával dolgozó brigád négyezer méterrel furt többet, mint amennyit évi terve el ír. a rotary 36-os berendezés legénysége teljesítményével és magatartásával elnyerte a szocialista brigád címet./mti/

--

-14-

10.30

10.45

KK

bb 19. új diákszálló debrecenben

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

debrecenben a kossuth lajos tudományegyetem mellett új egyetemi diákszállót építenek. a háromszáz személyes háromemeletes épületnél már a belső festési munkálatokat végzik és a központi fűtést szerelik. az új debreceni diákszállóban egyetemista lányok laknak majd. december végére elkészülnek a szállórész teljes munkálataival és az egyetemi hallgatók még ebben az évben megkezdhetik a beköltözést./mti/

--

bbb 20. új függőnyt készítettek kőszegen a weimari liszt-ház dolgozószobájába

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

mintegy száz évvel ezelőtt a magyar nép hazai szőttés függőnyöket ajándékozott liszt ferenc, a nagy magyar zeneszerző weimari házában dolgozószobájába. a függőnyök azóta elrongálódtak. minta alapján a kőszegi ágyterítőgyár dolgozói vállalkoztak új függőny készítésére. wilheim béla, a gyár főmérnöke pécsi lászló nemzetközi viszonylatban elismert textiltervező művésszel hetekig kísérletezett a különleges anyag gyártástechnológiáján. a gépi és kézi szövés technológiáját kellett egyesíteni oly módon, hogy az eredetileg kézzel szöti magyaros függőny hű mását mechanikai úton elkészíthessék. az előkészítő munka sikeres befejezése után az ágyterítőgyár legjobb szövői hét hét alatt, nagyrészt társadalmi munkában elkészítették a 160 méter értékes magyar motívumu gyapju függőny anyagot, amely tökéletes mása a száz évvel ezelőttieknek.

a kulturális kapcsolatok intézetének megbízásából nagy lászló, a kőszegi gyógypedagógiai intézet igazgatója és wilheim béla, az ágyterítőgyár főmérnöke adta át weimarban a függőny anyagot./mti/

--

bb 25. „önkiszolgáló”, újságárusítás szolnokon

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

a szolnok megyei néplap kiadóhivatala a hét elején felállította az ország első önkiszolgáló újságelárusító standját. minden reggel 50 szolnok megyei néplapot tesznek ki a táblára és a lapok árát a vásárlók a tábla alján levő perselybe teszik. az első nap eredménye 15 fillér többlet volt. a tervek szerint, amennyiben az olvasók megkedvelik ezt az újságárusítási formát, a tiszaparti város forgalmasabb helyein több ilyen standot helyeznek el./mti/

--

10.41

- 15 -

10.50
KK

bb 23. befejeződött a magnóvények betakarítása és cséplése - jól halad a felvásárlás és a jövő évi szerződéskötés

i cs/j szb ká

1961. november 23.

november 20-ra - az előző évekhez képest egy hónappal korábban - országsszerte befejezték a szerződésre termelt mezőgazdasági magnóvények betakarítását és cséplését. az idei esztendő a kedvezőtlen időjárás ellenére igazolta a nagyüzemi gazdálkodás fölényét: a korszerű agrotechnika széleskörű alkalmazása révén a magnóvények zöme 15-20 százalékkal nagyobb termést adott, mint a megelőző években és csupán a magkender, a csillagfürt, valamint a lucerna, a vöröshere, az étkezési bab és a szója hozama maradt az átlag alatt. a betakarításnál és cséplésnél az idén nagyszámban alkalmazták a kombájnokat. ennek köszönhető, hogy a szokásosnál kisebb veszteséggel és az átlagosnál jobb minőségben sikerült betakarítani a magféléket.

különösen jó eredményeket értek el a rizstermesztő szövetkezeti gazdaságok. a nyár elején még gyenge rizstermeszre volt kilátás, a rendkívül meleg és száraz időjárás azonban szinte újjávarázsolt a rizstáblákat. az átlagtermés 11.5 mázsa, ami a tavalyi átlagot fél, a megelőző évek átlagait pedig több mint másfél mázsával haladja túl. a bőven termelt rizs minőségileg is kifogástalan. a jövő tavaszra szánt rizsvetőmag csirázóképessége 85-90 százalékos, míg a múlt évi termésé csak 40 százalékos volt.

az elcsépeelt mezőgazdasági magvak felvásárlása országsszerte befejeződőben van. a még felvásárlásra váró, körülbelül 10 százaléknyi termést a következő hetekben adják át a vállalatnak.

általában jól haladnak az 1961/62. évi szerződéskötések is. a tervezett területnek máris 60 százaléka kötött szerződést a termelőszövetkezetek. elmaradás a tavaszi búkköny, továbbá a rizs, az étkezési bab, az étkezési borsó és a magkender szerződéskötésnél mutatkozik. /mti/

--

bb 28. ötszázadik lakodalomra hívogatta a vendégeket a híres besenyszögi vőfély

vid fm/ke-lm fm

1961. november 23.

besenyszögön, a kis tiszamenti faluban és környékén mindenki ismeri j. tarjányi pista bácsit, aki lassan három évtizede hívogatta a vendégcsereget a besenyszögi lakodalomokba. a „hivatásos, vőfély nemrég az ötszázadik lakodalmon mondta el híres rigmusait és nevette meg a vendégeket. három évtized alatt több ezer kilométert gyalogolt, mert besenyszögön a negyven-házás lakodalom a divat. míg egy-egy lagziba összehívja a vendégeket a besenyszögi határban, legalább 50-60 kilométert jár. /mti/

--

10.45

V 11.10

- 16 -

bb 26. vasuti hálókocsikat szállít egyiptomnak a wilhelm pieck gyár

vid te-lm ki

1961. november 23.

az egyiptomi vasutak részére negyven hálókocsit rendeltek jövő évi szállításra a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyárban. a gyár vagonszerkesztésének műszaki dolgozói négyhónapos rekordidő alatt készítették el a terveket és a részletes rajzokat. a jövő év végéig a napokban küldöttség vitte el kairóba.

a wilhelm pieck gyár dolgozói arra törekszenek, hogy ennek az új gyártmánynak éppen olyan sikere legyen, mint néhány évvel ezelőtt az iparművészek közreműködésével tervezett vasuti ékezőkocsinak, amely 1959-ben elnyerte a kgm vállalatának legszebb terméke címet.

az új hálókocsikat ellátják az angol stone cégtől megvásárolt légkondicionáló berendezéssel, mely állandóan tisztítja a levegőt és a legkedvezőbb, 20-22 celsius fokon tartja a belső hőmérsékletet. a falakat kemény műanyaggal borítják és az egyes fülkék különféle színűek lesznek. minden fülkében lesz hideg-melegvizes mosdó és hűtött ivóvíz. minden ágyhoz rádióhangszórót szerelnek. a világítást fénycsővek szolgáltatják. a kocsi és kis büféjének felszereléséhez kávéfőzőgép és jégszekrény tartozik.

a forgóváznál újdonság a gumiblokkos csapágyvezeték, ami védelmet nyújt a homok ellen. az egyéb szerkezeti megoldások is olyanok lesznek, amelyek megfelelnek a különleges trópusi követelményeknek. /mti/

--

bb 29. három zalai község fiataljai irodalmi színpadot alakítottak

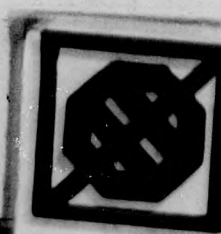
vid fm/kelm fm

1961. november 23.

három zalai község - balatonmagyaród, kiskomárom és komáromváros - pedagógusai és fiataljai irodalmi színpadot alakítottak. zala megye első falusi irodalmi színpadának bemutató előadását november 25-én tartják a balatonmagyaródi művelődési otthonban. ady endre és radnóti miklós legszebb verseit szavalják a parasztfiatalok a művelődési otthon színpadán, majd gorkij etbeszélései közül olvassnak fel, s csehov leánykérés című egyfelvonásos vígjátékát mutatják be. a bemutató után kiskomáromba, komáromvárosra, majd a környező községekbe látogat el műsorával a megye első falusi irodalmi színpada. /mti/

11.04

- 17 -

bb 30. kara Mihály Járókocsijának rajza eljut az ország minden részébe

vid sze szb ki

1961. november 23.

Alig egy hónapja, hogy a piliscsévi kara Mihálynak, a dorogi szénbányászati tröszt nyugdíjas bányászának újfajta, járókocsit készítették volt munkatársai. az idős bányász, akinek lábizületi bántalmi vannak, most, 15 évi fekvés után járni tanul, a szabályozható mankókkal és kerekkel ellátott kocsiiban. a hír a sajtóban eljutott az ország minden részébe, és azóta sok levelet kapott kara Mihály, valamint a kocsi elkészítését segítő dorogi tröszt szak szervezeti bizottsága. különösen a bányavidékekről - ahol gyakoribb az izületi betegség - érdeklődnek sokan az újfajta szerkezet iránt. a szak szervezeti bizottság most sokszorosította kara Mihály járókocsijának rajzát és elküldte nemcsak a szénbányászati trösztökhöz, hanem az ország más vidékeire is. /mti/

--

bb 31. felszerelték a tizenötzer köbméteres szovjet turbókompresszort az ózdi acélmű rekonstrukciójánál

vid te szb ki

1961. november 23.

az ózdi kohászati üzemek acélművének rekonstrukciójánál újabb fontos munkaszakaszokat kezdtek meg, illetve fejeztek be az építők és a szerelők. a tervnek megfelelően a vaskohászati kemence-építő vállalat dolgozói már hozzáálltak a hatodik márc-kemence vizálató falazásához. ezt az olvasztóberendezést előreláthatólag még ebben a hónapban átadják üzemeltetésre. ugyancsak befejezéshez közeledik az utolsó előtti, vagyis a nyolcadik hetven méter magas vaskémény építése.

az acélmű biztonságos üzemeltetésének szempontjából fontos munkával végeztek a napokban. szovjet szakember irányításával felszerelték a szovjetunióból beszerzett és óránként tizenöt ezer köbméter sűrített levegőt előállító, korszerű turbókompresszort. a berendezést ezen a héten már üzembehelyezik. ez a berendezés szolgáltatója a kemencék tüzelésénél az olaj portasztásához szükséges sűrített levegőt. ez nagy segítséget jelent majd a termelőmunkában, mert eddig a kemencék sűrített levegővel való ellátását átmeneti, ideiglenes megoldásokkal biztosították. /mti/

--

11.09

- 18 -

bb 32. kiállítást rendeznek Kapuvárott Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész alkotásaiból

vid fm/ke-lm fm

1961. november 23.

a kapuvári tanács és a helyi múzeum állandó kiállítást rendez a község szülöttje Pátzay Pál szobrász Kossuth-díjas kiváló művész alkotásaiból. a művész a kiállítás 34 művét ajándékozta a helyi múzeumnak. a szobrok között van annak a szobornak modellje is, amelyet Sukarno indonéz elnök megrendelésére készített a művész. /mti/

--

bb 33. Liszt-dokumentumok kerültek elő Kőszegen

vid fm/ke-lm fm

1961. november 23.

Liszt Ferenc születésének 150. évfordulója alkalmából Kőszegen Szövényi István tanár, a városi múzeum igazgatója hozzáfogott a kőszegi Liszt emlékek felkutatásához. a korabeli dokumentumok, feljegyzések alapján ráakadt egy Liszt portréra, amelyet Kriehuber József osztrák Biedermeier festő készített a zeneszerzőről a kőszegi szereplés alkalmából. ezt a képet Liszt Ferenc a kézzel írt leveleivel ellátva Kőszeg polgárainak ajándékozta. erre a képre jegyzeti néhány sor arról tájékoztatta a kutatót, hogy 1846-ban nagy koncertet dirigált Liszt Ferenc Kőszegen, s ez alkalommal a város díszpolgárává választották. előkerült az a jegyzőkönyv is, amelybe bejegyezték Liszt Ferenc díszpolgárságát, valamint az a műsorfüzet, amelyet Liszt szereplése alkalmából adtak ki az első kőszegi nyomdában. a kutató elhatározta, hogy tanulmányt, illetve Liszt emlékgyűjteményt készít a zeneszerző 1846 szeptember 27-i szerepléséről. /mti/

11.13

- 19 -

1125

KST

bb 34. befejeződött az építőművészek jubileumi közgyűlésének vitája

t sb/gi szb Li

1961. november 23.

az országház kongresszusi termében csütörtökön került sor a magyar építőművészek szövetsége 4. konferenciájára és jubileumi közgyűlésének harmadik napi, befejező ülésére, amelyen a tanácskozás résztvevői meghallgatták az ellenőrző bizottság jelentését, módosították a szövetség alapszabályát és megválasztották az új vezetőséget.

a szerdai vitában felszólalt dr. Trautmann rezső építésügyi miniszter. többek között elmondta, hogy társadalmunkban az építészek feladata a táj, a város és az épület művészi harmóniájának megteremtése. ezt a követelményt azonban csak akkor tudják teljesíteni, ha kilépnek az építőművészet elszigetelt köréből, még szorosabb kapcsolatot keresnek a tudománnyal a technikával és kiaknázzák a kulturális mérnökök, a közmű-, víz-, ut- és kertépítők, a bányamérnökök, a gépészek, a talajmechanikusok együttműködésében rejlő lehetőségeket. a kollektív építészeti alkotás szép példája a pécsi dél-nyugati városrész és a tiszavidéki vegyikombinát. az építészet munkájában nem hanyagolható el a műemlékek helyreállítása, gondozása sem, de óvakodni kell az ugynevezett túlépítkezésektől, vagyis a környezet mesterséges visszaállításától.

a szövetség, je az építészet valamennyi művelőjének és irányítójának fontos feladata, hogy keresse a képzőművészetek és az építészet társulásában rejlő lehetőségeket. a képzőművészeti alkotások feltétele - mint ismeretes - az építészeti környezet, a tér. az építőművészek viszont adott esetekben a képzőművészetek társulása nélkül sivárrá és szegényessé válhat. építészeink azonban csak akkor tudnak elegendő tenni sokoldalú feladataiknak, és munkájuk úgy válik művészivé, ha a legmegszébbmően örködnék népünk vagyona felől. az építészetnek olyan útjait kell megkeresni, amelyeken haladva a rendelkezésre álló anyagi eszközökből a társadalom minél több gazdasági és kulturális problémáját oldhatjuk meg.

előtérbe kerül az építkezések gazdasági, műszaki tervezésének és a kivitelezés rendszerének továbbfejlesztése. ehhez kormányunk is nagyjelentőségű intézkedésekkel nyújt segítséget az építészeknek, készül a beruházások és felújítások rendjéről szóló kormányrendelet és a végrehajtási utasítás. a szabályozás célja, hogy szorosabb kapcsolatot alakítson ki az építési feladatok megrendelői, tervezői, kivitelezői, valamint a központi és a területi építési hatóságok között. egyszerűsítjük a beruházások rendjét, hogy megteremtjük az építkezések szakszerűbb előkészítésének feltételeit és építészeink több időt, energiát fordíthassanak a műszaki, a gazdasági és a művészeti feladatok megoldására.

/folyt.köv./

12.02
12.30

PK

- 20 -

bb 34. /befejeződött... 1. folyt./- szb

jelentősen segíti az építészek munkáját a készülő építésügyi törvény is. dr. Trautmann rezső végül bejelentette, hogy az építésügyi minisztérium vezetői a jövőben fokozottabban támaszkodnak a magyar építőművészek szövetségének munkájára, javaslataira és a minisztérium intézkedéseit segítő birálataira.

ezután alakeszander sarov, a szovjet építészek szövetségének titkára, arkagyij alekszandrovics Ljubos, a leningrádi szövetség elnöke és dutiliu marcu, a román építész szövetség elnöke üdvözölte a jubileumi közgyűlést. mindhárman rámutattak arra, hogy a szocialista országok építész szövetségeinek hatásosabb együttműködésével is segíteni kell a baráti népek építőiparának gyorsabb fejlődését. a közös társadalmi tevékenységről beszélt reszgi ferenc, az építők szakszervezetének elnöke is. elmondta, hogy a szakszervezet szorosabb kapcsolatot kíván kialakítani az építőművészek szövetségével. kitűnő alkalmat nyújt az együttműködésre a szövetség vezetőségének felhívása, amely arra mozgósítja az építészeket, hogy minden 100 lakó építésénél takarítsák meg egy új otthon költségét. ez a kezdeményezés kiegészíti a beruházások gazdaságosabb megvalósításáért indult mozgalmat, s a szakszervezet központi vezetősége egyik legfontosabb feladatának tartja e kezdeményezések támogatását. hincz gyula, az iparművészek és az építőművészek közös alkotásait méltatta, és hangsúlyozta, hogy gyümölcsözőbb kapcsolatot kell kialakítani az iparművészeti főiskola és az építőművész szövetség munkájában.

a tanácskozáson sok felszólaló foglalkozott azzal, hogy a szövetség új feladatokkal és az eddigiek bővítésével gazdagítsa munkáját. szabó jános építésügyi miniszterhelyettes utalt arra, hogy a szövetségnek több munkabizottsága helyesen ismerte fel az építészetnek azokat a problémáit, amelyeknek megoldására javaslatokat kell kidolgozni. nem elég azonban a javaslatok elkészítése, hanem harcolni is kell ezeknek megvalósításáért saját munkahelyeiken. titlai ernő, a pécsi tervező vállalat főmérnöke szükségesnek tartja több fiatalat vonjanak be a szövetség munkájába. dragonits tamás tervező és több felszólaló a családi házak építésének széleskörű társadalmi támogatásában látja a szövetség egyik fontos feladatát, böhönyei jános pedig azt kérte, hogy vegye fel programjába a szövetség a tipizálással összefüggő kérdések széleskörű vizsgálatát is.

a vitában szóba került, hogy az építészek már felkészülnek a harmadik ötéves terv és a távolabbi feladatok megvalósítására. erről beszélt győri lászló és perczel károly építész. a tervszerű fejlesztést segíti, hogy már az ország valamennyi településének van valamilyen rendezési terve, vagy kidolgozott irányelve.

/folyt.köv./

12.10
12.30

PK

- 21 -

bb 34. /befejeződött... 2. folyt./- szb

igy az ország 3200 községe a rendezési irányelvek alapján irányíthatja a falu fejlesztését. ezenkívül 63 város és több mint 200 nagyközség kapta meg eddig az irányelveknél részletesebb általános rendezési tervet. Kovács Aladár építész megemlítette, hogy a kereskedelmi tervező iroda két másik tervező intézettel együttműködve, elkészíti az üzlet, az üzletház és a kis elárusítóhelyek, pavilonok tipusterv-sorozatát. Fekete Ede, a lakóépítésztervezővállalat igazgatója felhívta az építészek figyelmét: a szocialista igényeknek megfelelően alakítsák ki a terveket, de ne feledkezzenek meg arról, hogy a most készített lakásoknak majd a kommunista társadalomban is kényelmes otthont kell nyújtani a dolgozóknak. Gondolni kell arra is, hogy a lakás helységeinek célszerű elrendezésével és más lehetőségek feltárásával megkönnyítsék a háziasszonyok második műszakját. a szerdai vita az esti órákban ért véget.

csütörtökön délelőtt csab a László, a szövetség ellenőrző bizottságának jelentéséről tartott beszámolójával kezdődött meg a jubileumi közgyűlés harmadik napja.

/folyt.köv/

12.15

12.35

- 22 -

bb 35. élénkül az őszi mélyszántási verseny - tíz nap alatt 20.000 hold mélyszántás győr-sopron megyében

ő vid kz/nné szb ká

1961. november 23.

szövetkezeti gazdaságaink többségében ezekben a napokban már a mélyszántással foglalkoztatják az erőgépek zömét. Borsodban az ország legészakibb fekvésű szántóföldjein 1100 erőgép dolgozik ezen a jövő évi termés szempontjából igen fontos munkán. az utóbbi tíz napban 27.000 holdat szántottak fel, s ezzel 130.000 hold fölé emelkedett a megyében a friss mélyszántás területe. a jó eredmény annak köszönhető, hogy jelenleg is 400 traktor dolgozik két műszakban. a kettős műszakot az ipari üzemek segítségével sikerült ilyen kiterjedten megszervezni. jelenteg is 52 traktorvezetéshez értő ipari munkás segíti a mélyszántást a felsőzsolcai, a szerencsi és más gépállomások körzetében. a legjobb eredményt az encsi járásban érték el. itt már annyira előrehaladt a munka, hogy a mérai gépállomásról gépeket tudtak átcsoportosítani a viszonylag elmaradt miskolci járásba. a termelőszövetkezetek mindenütt napi háromszori meleg étkezést biztosították az idegenből jött traktorosoknak. a hirtelen beköszöntött tél egyébként sem érte felkészületlenül a határban dolgozó traktorosokat. a gépállomások vezetősége időben ellátta őket meleg ruhával, sapkával. a lakókocsikat mindenütt fűtik. azzal is könnyítik a munkájukat, hogy a lehetőséghez mérten, a lakóhelyük. höz közel adtak nekik munkát. hasznosnak bizonyult az a kezdeményezés is, hogy a traktorokat csoportosan osztották be. így könnyebb a gépek javítása és irányítása. a mozgó műhelyek rendszeresebben keresik fel a traktorcsoportokat, s így a géphiba miatti állásokat minimumra tudják csökkenteni.

mint a vidéki jelentések rámutatnak, más megyékben is a széleskörűen szervezett kettős, vagy nyújtott műszaknak köszönhető a jó őszi mélyszántási eredmények. szaboc-szatmár megyében, ahol eddig több mint 80.000 hold mélyszántást végeztek el, több mint félmillió traktoros dolgozik kettős műszakban. a nyírtassai gépállomáson bevezették azt a rendszert, hogy a traktorvezetők 24 óránként váltják egymást. így jobban ki tudják használni a munkaidőt. somogyban ezer traktor forgatja a talajt, s ebből 350 dolgozik kettős műszakban. naponta több mint 6000 holdnyi mélyszántást végeznek el, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy minden gép teljesítménye eléri a műszakonkénti négy holdat. a budapesti gépállomás traktorosai eddig 50 százalékát teljesítették mélyszántási tervüknek, s a munka üteméből ítélve a még hátralévő 4000 holddal is végeznek december elejéig. szolnok megyében rekordmennyiségű szántással készültek el. a terv szerinti több mint 270.000 holdból szerdán este már csak 21.000 hold volt szántatlan.

/folyt.köv./

14.14

- 23 -

bb 35. /élenkül az őszi.... 1. folyt./- szb

az eredmény itt is annak köszönhető, hogy több mint 800 traktor dolgozik éjjel-nappal a földeken. a cibakházi gépállomás traktorosai a hét végére több közös gazdaságban, így például a tiszaföldvári Lenin termelőszövetkezetben, be is fejezik az őszi mélyszántást. a legnagyobb szántatlan terület nagyrév község határában van, de legkésőbb november 30-ra itt is végeznek a munkával. a gépállomás traktorosai elismerésre méltó eredményeket értek el az utóbbi hetekben. horvath gyula és váltótársai tiznaponként 120 holdat szántanak fel. fazekas mihály ugyancsak tiznaponként 62 holdat forgat meg kitünően karban tartott gépével. kitünő eredményekkel büszkélkednek a mesterszállási gépállomás traktorosai is. kovács mihály és kollók ferenc eddig 165, illetve 146 százalékra teljesítette szántási tervét. a két műszakban dolgozó traktorosokat a termelőszövetkezetek és gépállomások minden szükséges felszereléssel ellátták. meleg ruhán kívül forró teát és meleg ételt biztosítanak számukra.

győr-sopron megyében, ahol széleskörű verseny indult a traktorosok között az őszi mélyszántás december 10-ig történő befejezéséért, a verseny első tíz napján a gépállomások traktorosai több mint 20.000 holdat szántottak fel. mintegy 600 gépállomási erőgép hasítja a szövetkezeti gazdaságok határában a barázdát, a többségük nyugtolt, 205 pedig kettős műszakban dolgozik. nem ritka a megyében az olyan traktoros, aki tíz nap alatt 18 műszak normánál is többet teljesít. nyeste józsef peresztegi traktoros lánctalpas gépével 21.1, tóth ferenc, a kapuvári gépállomás univerzál traktorvezetője pedig 18.5 műszaknormát teljesített. a békés megyei gépállomások 1080 őszi mélyszántással foglalkoztatott traktora közül 338 dolgozik kettős műszakban. az utóbbi tíz napban kereken 30.000 holddal gyarapodott a megyében a mélyszántott terület. a megye szövetkezeti néhány héttel ezelőtt 205 új traktort vásároltak, s valamennyit munkába állították. a régi traktorokkal együtt így most már összesen 500 szövetkezeti traktor dolgozik békés megye határában. a fűzesgyarmati arany kalász termelőszövetkezetben például 18 saját tulajdonban levő erőgép szánt, s naponta 100-120 holdon forgatják meg a talajt. előreláthatólag november 30-ra a teljes tervezett területen befejezik az őszi mélyszántást.

fejér megyében, az ország egyik legfontosabb kukoricatermelő vidékén, még ezekben a napokban is erősen hátráltatja az őszi mélyszántást az, hogy a szövetkezetek többsége nem takarította le a földekről a kukoricaszárakat. régi, még az egyéni gazdálkodás korából származó káros örökség ez a mentőüldőség. a megye szakembereinek számítása szerint évente csaknem 100 millió forint kár származik abból, hogy a szár a földeken telet át. így ugyanis tavasszal nem őszi mélyszántásbákerül a mag, s ez a kukoricatermelésben holdanként legalább 3-4 mázsás terméskiesést jelent.

/folyt.köv./

14.20 ALP

ALP

- 24 -

bb 35. /élenkül az őszi.... 2. folyt./- szb

nagy károkat okoz a szárban áttelelő kukoricamoly is. a fejér megyei tanács mezőgazdasági osztálya éppen ezért minden módon szorgalmazza a kukoricaszár letakarítását.

a megyében levő 110 aratógépet szárvágásra alakították át, s ezek az előzetes számítások szerint 15.000 holdról takarítják be a kukoricaszárakat. ezenkívül 60 arató-kombájnnal és 30, más megyékből kölcsönkért szárvágógéppel is gyorsítják ezt a munkát. megszervezik ezenkívül a kézi erővel dolgozó munkacsapatokat is./mti/

bb 37. időjárásjelentés

tm szb

1961. november 23.

a meteorológiai intézet jelenti november 23-án, csütörtökön 13 órakor:

kevesebb napsütés
közép-európában folytatódik a csendes, párás, jobbára derült, hideg idő. a szárazföldünk többi területeiről érkező jelentések viszont változékony, szeles, és csapadékos időjárásról számolnak be. hazánkban legnap az ország nagy részén 5-8 órán át sütött a nap. ennek következtében a fagyos éjszaka után plusz 4-7 fokig melegedett fel a levegő és csak a felhős északkeleti határszélen maradt fagypont alatt a hőmérséklet. csapadék sehol sem volt. az éjszakai lehülés megint erős volt és sok helyről jelentettek mínusz 5-8 fokos fagyot. ennek a hideg levegőnek vastagsága a kárpát medencében a magas légkört kutató műszerek tanulsága szerint csak 500 méter és efelett hirtelen emelkedik a hőmérséklet. még 2000 méter magasan is plusz 5 fokot jelzett a ma éjjelkor felbocsátott műszer. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 0,3 fok volt, a sokévi átlagnál 3.1 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milliméter, erősen süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: kevesebb napsütés, holnap néhány helyen, elsősorban délnyugaton eső, ónoseső. többfelé köd. mérsékelt délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet délnyugaton mínusz 3 - plusz 1, az ország többi részein mínusz 4-8, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap délnyugaton plusz 5-9, északon 0 - mínusz 3, máshol 0, plusz 5 fok között. távolabbi kilátások: a hét végére a fagyok megszűnnek.

a duna vízállása ma reggel: 164 centiméter. /mti/

14.30 15¹⁰

- 25 -

ALP

bb 41. baráti találkozó a nemzetközi műszaki tudományos film-fesztivál külföldi résztvevői és a sajtó képviselői között

t tz/sze-lm ki

1961. november 23.

csütörtökön délelőtt a 2. nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál rendezőbizottsága fogadásán a technika házában találkoztak a fesztiválon résztvevő külföldi delegátusok és vendégek a magyar, valamint a budapesten működő külföldi újságírókkal.

a megjelenteket gál üdön, a rendezőbizottság főtítkára üdvözölte, majd hosszas, baráti beszélgetés alakult ki a fesztivál külföldi résztvevői és a sajtó munkatársai között./mti/

--

bb 48. közös kirándulások, szakmai tanácskozások, élenjáró nagyüzemek munkájának tanulmányozása a fejér megyei agrárértelmiségi tanács munkatervében

vid ká/j-lm bs

1961. november 23.

a kisz fejér megyei bizottsága mellett működő agrár-értelmiségi tanács értekezletre hívta össze a megyében dolgozó fiatal mezőgazdasági szakembereket, az ifjusági brigádvezetőket és munkacsapat-vezetőket. az értekezleten pallós istvánnak, a móri állami gazdaság igazgatójának, az agrárértelmiségi tanács elnökének előadása alapján megvitatták a tanács 1961-62. évi munkatervét. elhatározták, többek között, hogy növénytermesztési átalakítási, kertészeti, érdekvédelmi, valamint oktatási szakcsoportokat alakítsanak. e szakcsoportok szervezik meg a szakmai tanácskozásokat, és az élenjáró mezőgazdasági nagyüzemek munkájának tanulmányozását. évenként 2 alkalommal tanácskozásra hívják össze az ifjú szakembereket, hogy megvitassák az időszerű mezőgazdasági és politikai kérdéseket. a munkatervben közös kirándulások is szerepelnek, többek között budapestre, a mezőgazdasági kiállításra./mti/

--

bb 47 15¹⁰
14.45

- 26 -

bb 47. megkezdődött a feketeribiszke-telepítés zalában

vid ká/j-lm li

1961. november 23.

zala megyében a göcseji, hetési és az őrségi tájegységen gazdálkodó termelőszövetkezetek, valamint a gyümölcsstermelő állami gazdaságok a második ötéves terv időszakában jelentős területeken ültetik el a gyümölcsfákat és bogyógyümölcsűek dugványait. a munka a zalaszentgróti állami gazdaságban kezdődött meg, ahol máris 70 hold szamócát, 80 hold málnát és 10 hold feketeribiszket telepítettek. ez az első feketeribiszke-telep zalában. a feketeribiszke magas c-vitamin tartalma miatt keresett gyümölcs a nyugateurópai piacon, s termesztése kifizetődő. előzetes számítások szerint egy hold feketeribiszke 18.000-20.000 forint tiszta bevételt ad. a zalaszentgróti gazdaság 3 éven belül 100 holdra növeli feketeribiszke-ligetét./mti/

--

bb 44. középblokkok alkalmazásával két-három hónap^{pal} rövidítették meg a lakások építési idejét - jövőre az új otthonok hetven százalékát már korszerű elemekből építik komárom megyében

vid te-lm ki

1961. november 23.

komárom megyében az építőmunkások egy év alatt nagy gyakorlatot szereztek az előregyártott lakáselemek szakszerű és gyors alkalmazásában. az idén a megye két bányászvárosában, tatabányán és oroszlányon már több mint kétszáz ilyen lakást adtak át. bár ezekben még sok időt töltöttek a központi fűtés berendezéseinek a szerelésével, mégis jelentősen megrövidítették az építési időt. tíz hónap alatt, a hagyományos módszerrel épült lakásoknál két-három hónappal hamarabb készültek el ezek a háztömbök. csökkentették a költségeket is. egy-egy lakás 10.000-13.000 forinttal került kevesebbe, mint a téglaházakban. jövőre már tatan és komáromban is alkalmazzák a középblokkokat. 1962-ben a megyében a lakások hetven százalékát, több mint hatszázötvenet, így építik, 1963-ban pedig már az épülő lakások nyolcvan százalékánál alkalmazzák ezt az építőanyagot./mti/

14.50 15 20

-- 27 --

HRV

bb 42. négyemeletes lakónházak építését kezdték el győr központjában

vid tr-lm ki

1961. november 23.

a győr-sopron megyei építőipari vállalat dolgozói négyemeletes lakónház építését kezdték el győr belvárosában. a ház földszintjén az északdunántúli áramszolgáltató vállalat részére üvegfalú bemutató terem és szolgálati helyiséget képeznek ki, az emeleteken pedig 16 lakás lesz. mindegyik lakáshoz süllyesztett erkély, loggia tartozik. a fémszerkezeteket eloxált alumíniumból, az erkélyek mellvédjét poliészter lemezből készítik.

a tervezésnél figyelembe vették, hogy ez az épület elsőként illeszkedik bele a kialakítandó városközpontba. a második lépés lesz a vörös csillag szálló bővítése, ami a jövő évben ugyancsak megkezdődik. ezután kerül majd sor a városi tanácsház előtti elavult földszintes épületek lebontására, és ott reprezentatív tér kialakítására. /mti/

...--

bb 43. megkezdtek a visontai külszíni fejtés víztelenítését

vid te-lm ki

1961. november 23.

a visontai 1-es külszíni lignitbányában befejeződtek a kutatóforrások. ezek alapján megállapították, hogy mintegy 120 millió tonna lignitréteg fekszik ezen a területen 15-20 méter vastag földtakaró alatt. miután a 10-12 méter vastag szénréteg alatt és fölött vízduz homkréteg helyezkedik el, a feltárás előtt sor kerül ezeknek a rétegeknek a víztelenítésére. ezt a rendkívül fontos munkát vágatkihajtással, szűrőkutak létesítésével és buvárszivattyúk felszerelésével kezdték. a víztelenítés befejezése után kezdik meg a szénréteg fejtését. /mti/

--

bb 50. negyven új, illetve korszerűsített üzlet komárom megyében

vid te-lm ki

1961. november 23.

komárom megyében a napokban negyven új, illetve korszerűsített boltot nyitottak, többségében a termelőszövetkezeti községekben. kisbéren például hanglemezboltot, mocsán cukrászdát, környén ruházati szaküzletet, ácsón papírboltot adták át. esztergomban megnyílt a megye első „ezer apró cikk” üzlete. javították az ellátást az iparvidékeken elsősorban a központoktól távolieső kerületekben is, a lakosság társadalmi segítségével ugynevezett peremboltokat építettek. az átadott üzletek többsége önkiszolgáló, vagy önkiválasztó rendszerű. /mti/

15.00

15 25

--
-28-

bb 49. a bőr és a cipőgyárakban az egyik legfontosabb feladat a minőség javítása - jövőre több mint 18 millió pár lábbeli készül

t sz/gk-lm vg

1961. november 23.

csütörtökön a könnyűipari minisztériumban a bőr- és a cipőgyárak vezetőit barabás bálint iparigazgató az ötéves terv és a jövő évi tervfeladatokról tájékoztatta.

az iparigazgató tájékoztatójában többek között a következőket mondta:

- az ötéves terv időszakában folytatjuk a simontornyai bőrgyár rekonstrukcióját, fejlesztjük a pécsi, az újpesti bőrgyárat, a tiszai, a szombathelyi, a szegedi, a tatabányai, a kecskeméti és a hajdusági cipőgyárat, a pannonia szőremárgyár rekonstrukcióját, jövőre fejeződik be. előkészítjük új bőrgyár és új cipőgyár építését.

- 1962-ben beruházásokra, felújításokra több mint 120 millió forint áll az iparág rendelkezésére, ez körülbelül azonos azzal az összeggel, amit az előző években az iparág fejlesztésére fordíthattunk. a jövő évi terv az ideiglenes mértékű iparigazgatóságokhoz tartozó vállalatok több mint 18 millió pár lábbeli gyártanak majd. az eddiginél kevesebb tornacipő, gumicsizma és bőrtalp készül. a vastag krupontalp gyártásának csökkentését a rostműbőr, a transzponens és más gumitalp közkevelő bőré váltásá teszi lehetővé. a könnyű, hajlékony talpu cipőket keresik már nemcsak a nők, hanem a férfiak is. a termelés növelésének arányában fokozódik majd az export. az ez évi exportterv teljesítésében még sok feladat vár az iparág dolgozóira. jövőre ugyanannyi nyersanyagból, mint most legalább két százalékkal több cipőt kívánunk gyártani. ennek megvan a reális alapja, több üzemből tapasztaltunk ugyanis anyagpazarlást. a pazarlás megszüntetéséhez természetesen műszakilag megalapozott anyagnormák bevezetése, a szabások prémiumrendszerének helyes kialakítása, gondosabb munka és több más intézkedés szükséges.

a bőr és a cipőgyárak dolgozóinak egyik legfontosabb feladata a minőség javítása. az utóbbi időben ugyanis gyakoribbak a vásárlók panaszai, sok a talpleválás, saroktörés, pontatlan méretezés, gyűrött bélés és a felületes munkából, az ellenőrzés hiányából adódó más hiba. a gyártnányok minőségének javításáról szigorúbb ellenőrzéssel és több technológiai módosítással kívánunk gondoskogni - mondta barabás bálint. a megbeszélésen megvitatták, hogy a jövő évi feladatok teljesítéséhez milyen átfogó intézkedési tervet dolgozzanak ki a gyárak. /mti/

15.10

15 25

--
-29-

Ma

bb 36. gianni poggi, a milánói scala tenoristája budapesten

i fe/gg szb li

1961. november 23.

az operaház igazgatóságának meghívására gianni poggi, a milánói scala tenoristája budapestre látogat. december első felében az álarcosból és a tosca főszerepeiben mutatkozik be a magyar közönségnek. /mti/

--

bb 38. goar gaszparjan meghosszabbította budapesti vendégszerelését

i fe/gk szb sr

1961. november 23.

goar gaszparjan, a világhírű örmény koloratur-énekesnő, tekintettel a rendkívüli nagy érdeklődésre, meghosszabbította budapesti vendégszerelését. november 29-én dmitrij gnatjukkal a rigolettóban lép fel, ezúttal az operaházban. /mti/

--

bb 39. december 1-én, a költő születésnapján leplezik le kápolnásnyéken vörösmarty mihály mellszobrát

vid fm/ke szb fm

1961. november 23.

a fejér megyei tanács idegenforgalmi hivatala vigh tamás szobrászművésszel elkészíttette vörösmarty mellszobrát. a mészkőből faragott szobrot kápolnásnyéki vörösmarty emlékmúzeum parkjában állítják fel. a szobrot december 1-én, a költő születésnapján leplezik le. /mti/

--

bb 40. nyomdaipari küldöttség utazott lipcsébe

gk szb li

1961. november 23.

a nyomda-, a papíripar- és a sajtó dolgozói szakszervezetének háromtagú küldöttsége terényi lászló főtitkár vezetésével lipcsébe utazott. a küldöttség képviseli a magyar nyomdaipart a nyomdaipari szakszervezetek november 25-28 között tartandó nemzetközi konferenciáján. /mti/

--

15.15 15³⁰ -30-

Me

bb 46. két nagy törőgép érkezett az uzsai kőbányába

vid te-lm ki

1961. november 23.

az uzsai kőbánya vállalatához két nagy kőtörőgép érkezett a német demokratikus köztársaságból. az emelet magas, egyenként kilencven tonna súlyú berendezéseket négy különleges tehervagon hozta uzsára.

egy-egy ilyen törőgép óránként 150 tonna bazaltot zúz össze gyermekököl nagyságu darabokra. mindkét gép automatikusan működik, a kezelőszemélyzetnek csupán a szakszerű karbantartással és az „etetéssel” kell törődni. távvezérlő szerkezetük arra is képes, hogy ellenőrizze, megfelel-e a követelményeknek a kiszolgáló személyzet munkája. ha például túl kevés olajjal kenték meg a csapágyakat, a gép automatája megállítja a törőszerkezetet. egy külön szerkezete a gondtalan kőárgólast is mutatja. az olajszivattyú meghibásodása esetén néhány másodperc alatt másik, tartalékberendezést állít munkába. /mti/

--

bb 45. sikerrel próbálták ki jókai bányán a csehszlovák széngyalut

vid te-lm ki

1961. november 23.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt jókai bányájában állították munkába a tröszt első, csehszlovák gyártmányú széngyaluját, amelynek kipróbálására, bejáratására is a helyi szakemberek vállalkoztak. az új bányagép feleslegessé teszi a robbantást, s elvégzi a rakodást is. legfontosabb része az ekeformájúra kiképzett vaslap, amelyet sűrített levegő préssel a szénfalhoz, az „ekét”, láncok segítségével vontatják a fronifallal párhuzamosan és közben 15-20 centiméteres „barázdát”, hasítanak le a szénrétegből. a lezuduló szén a gép kaparószalagjára hull és az továbbítja a terhét a csillékbe.

a csehszlovák gyaluval naponta 30-35 vagon szenet fejtenek le, ami várakozáson felüli jó eredmény. a gép a száz méter hosszú frontból naponta két métert gyalul le és ezzel három robbantást tesz feleslegessé. a sikeres próbák után üzemszerű termelésre állítják be. /mti/

15.23 15³⁵ -31-

Me

bb 51. a guineai nagykövet és az olasz követ látogatása a fővárosi tanács vb. elnökénél

gk-lm sr

1961. november 23.

veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke csütörtökön bemutatkozó látogatáson fogadta barry boubacar birot, a guineai köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke csütörtökön bemutatkozó látogatáson fogadta dr. paolo vita finzit, az olasz köztársaság új magyarországi rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét.
/mti/

--

bb 52. szovjet iróküldöttség érkezett hazánkba

t v/te szb sr

1961. november 23.

csütörtökön - a magyar-szovjet kulturális egyezmény alapján - négytagú szovjet iróküldöttség érkezett hazánkba. a delegációt v. kozsevnyikov, a znamja főszerkesztője vezeti, tagjai: a. barto, t. szjomuskin és a. hint szovjet irók. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren darvas józsef, a magyar irók szövetségének elnöke, simon istván, az irószövetség titkára, tolnai gábor, a szövetség külügyi bizottságának elnöke, hidas antal és diószegi andrás fogadták. ott volt az érkezésnél az irószövetség, a kulturális kapcsolatok intézetének több munkatársa, jelen volt a szovjet nagykövetség képviselője.

a szovjet iródelegáció előreláthatólag három hétig tartózkodik hazánkban s ezalatt találkoznak a magyar olvasókkal, irókkal, ismerkednek népünk életével, a mai magyar irodalommal. ellátogatnak több budapesti nagyüzembe, vidéki városba és részt vesznek a debreceni 600 éves fennállása alkalmából rendezendő kétnapos irodalmi ünnepeken is. /mti/

--

15.37

-32-

bb 53. sajtótájékoztató a nemzeti jövedelem szerkezetének alakulásáról, a beruházások koncentrációjának első eredményeiről, s az ötéves terv néhány kérdéséről

t st/sze szb vg

1961. november 23.

vályi péter, az országos tervhivatal elnökének első helyettese csütörtökön a magyar sajtó házában tájékoztatta az újságírókat a második ötéves terv néhány kérdéséről.

a többi között foglalkozott a nemzeti jövedelem szerkezetének és elosztásának várható alakulásával, hangsúlyozva, hogy a nemzeti jövedelem forrásainak struktúrája lényeges változáson megy keresztül. 1959-ben a terv irányelveinek kidolgozásakor a nemzeti jövedelemnek még 77.5 százaléka származott a szocialista szektor termeléséből. ez az arány 1960-ban elérte a 87.6 százalékot, s 1965-re az ország nemzeti jövedelmének 98 százalékát már a szocialista szektor termeli. ez a fejlődés mind politikai, mind gazdasági szempontból nagyjelentőségű.

népgazdaságunk fejlődése nagymértékben összefügg az ipari termelés szerkezetének átalakulásával is - mondotta vályi péter. a több munkát és nagyobb szellemi hozzáértést igénylő iparágak fejlesztése az alapanyaggyártás összetételét is megváltoztatja. több nagyszilárdságú acélt és finomlemezt, több finomkohászati terméket és műanyagot gyártunk, mint eddig bármikor, s az alapanyaggyártás fejlesztésének ütemét a feldolgozóipar fejlődésének szintjére emeljük. a rendelkezésre álló összegek részarányát is elősorban ezeknek az iparágaknak a fejlesztésére összpontosítjuk. anyagi erőnket egyébként is a lehető leggazdaságosabban kívánjuk felhasználni, a beruházások koncentrációja máris szemmel látható eredményekkel jár. ez év első felében 380-nál kevesebb beruházás kezdődött, mint tavaly félév alatt, ugyanakkor 320-szal több építkezést adtak át, mint egy évvel ezelőtt.

a kgst-hez tartozó országok együttműködése is jelentős támogatást nyújt beruházásaink gyorsításához. szovjet hitelsegítségével épül fel a dunai vasmű hideghengerműve, ugyancsak a szovjetunióból érkezik a tiszavidéki vegyikombinát műtrágyagyárának teljes gépi berendezése és majdnem minden egyéb vegyipari berendezés. eddig hazánkban ismeretlen technológiák leírását is megkapjuk a baráti országoktól, s viszonzásként mi is átadjuk bevált gyártási módszereinket. vályi péter ezután utalt arra, hogy a nyugati országokkal is fenn kívánjuk tartani gazdasági kapcsolatainkat, több beruházásunkban, mint például a szalmacellulóz gyár építésében, vagy a ruggyantaárugyár rekonstrukciójában nyugati cégek is részt vesznek.

/folyt.köv./

16.13

- 33 -

tai dbhbb 53. /sajtótájékoztató... folyt./- szb

vályi péter ezután elmondotta, hogy a második ötéves tervet már felbontották tárcákra és iparágakra. az üzemek közül csak azok készítik az ötéves tervet, ahol a termelés összetétele lényegesen megváltozik, vagy ahol nagyobb beruházásokra kerül sor. a többi éves tervek alapján végzi munkáját. az 1962-es terv végső formájában előreláthatólag december első felében kerül a minisztertanács elé és a felbontott terveket még az év vége előtt a vállalatok rendelkezésére bocsátják. /mti/

-.-

bb 54. megyei tanácsülések

ő vid fm/ke vm fm

1961.november 23.

csütörtökön ülést tartott a borsod megyei tanács. az ülésen megjelent és felszólalt római sándor az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, borsod megye országgyűlési képviselője. a tanácsülés megtárgyalta és jóváhagyta borsod megye 1962.évi költségvetését. ennek összege 34,5 millió forinttal több az ideinél és meghaladja az 560 millió forintot. 72 százalékát szociális és művelődési célokra fordítják. a rendelkezésre álló összegből a kórházi ágyak számát 254-et növelik. a napköziotthonokban a férőhelyek száma 250-nel emelkedik. az egyre népszerűbb esti iskolák szervezésére 2 millió forintot költenek. utak, hieak rendbehozására 20 millió forintot irányoztak elő.

a hajdu-bihar megyei tanács ugyancsak csütörtökön tárgyalta meg és hagyta jóvá a megye 1962.évi költségvetését. 1962-ben 274 millió forintot irányoztak elő a hajdu-bihar megyei községek kulturális, egészségügyi és szociális kiadásaira. 1962-ben berettyóújfaluban és nádudvaron 8-8, tantermes, nyiracsádon 6 tantermes általános iskola, püspökladányban gimnázium építését kezdik meg. jövőre 250-nel növelik az óvodai férőhelyek számát a hajdusági községekben. a nyáron újabb idénynapköziket szerveznek 400 gyermek elhelyezésére. a dolgozók általános iskoláiban jövőre 1400-zal több lesz a hallgatók száma az ideinél. a most készülő nyirmártonfalvai otthonnal együtt jövőre már 7 nevelőotthon működik. a mezőgazdasági szakoktatásra, a termelőszövetkezeti tagok szakmai ismereteinek gyarapítására 5,5 millió forintot biztosítottak a megye jövő évi költségvetésében. az egészségügyi célokra előirányzott összegből tovább építik a berettyóújfalui kórházat, a debreceni egészségügyi szakiskolát. a körzeti orvosok munkáját a jövő esztendőben 18 aszisztens és 64 házibetegápoló könnyíti.

a fejér megyei tanács is csütörtökön tárgyalta meg 1962 évi költségvetését, amelynek összege mintegy 10 százalékkal haladja meg az előző évit. az emelkedés főként a szociális és egészségügyi, valamint a kulturális célokat szolgálja. a kórházi ágyak száma például a jövő évben - 1961-hez képest - 455-tel lesz több a tanácsok irányítása alá tartozó kórházakban.

/folyt.köv./
16.32

- 34 -

/bb 54. megyei.....1.folyt./vm

fejér megyében az egy kórházi ágyra eső költségre 1962-ben több mint 30.000 forintot irányoztak elő. egy körzeti orvosi rendelő fenntartására pedig 84.000 forintot költenek a jövő évben. egy óvodásgyermek évente több mint négyezer forintjába kerül a megyének, ugyanakkor a szülők által fizetett térítési díj nem éri el az évi 1.200 forintot. egy általános iskolai osztály fenntartásának költsége pedig évente meghaladja a 40.000 forintot. egy középiskolás tanulóra fordított évi tanítási költség 3.000 forint a megyében. a diákotthonokban elhelyezett tanulók évi költsége a jövő évben tanulónként 8.500 forint, ugyanakkor a szülők átlagosan csak 2.000 forint térítést fizetnek. /mti/

- . -

bb 55. elutazott a szovjet ujságíró küldöttség

sze vm li

1961.november 23.

a szovjet ujságíró küldöttség, amely k.sz.vartanjanak, a szovjet ujságírók szövetsége titkáranak vezetésével járt hazánkban, csütörtökön délután elutazott budapestről. búcsúztatásukra megjelent a ferihegyi repülőtéren szakasits árpád, a muosz elnöke, darvasi istván, az mszmp kb agit-prop.osztályának helyettes vezetője, naményi géza, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának vezetője, a külügyminisztérium képviselői és a magyar sajtó több vezető munkatársa. ott volt sz.sz. karpov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára, valamint a szovjet lapok budapestre akkreditált tudósítói. /mti/

- . -

16.35

17.00

- 35 -

bb 56. a kisz nógrád megyei bizottságának ülése

vid fm/ke vm fm

1961.november 23.

a kisz nógrád megyei bizottságának csütörtöki ülésén fontos határozatokat hoztak az egyes iparágakban és a mezőgazdaságban dolgozó fiatalok munkájának további javítására. a bányászfiatalkat az új bányagépek kezelésével, megóvásával és teljesítőképességük teljes kihasználásával kapcsolatos feladatok végzésében a konasztai és a vasas üzemek ifjúságát az exporttervek teljesítésében és a minőség fokozásában, az építőiparban dolgozókat a fejlettebb építési módszerek elsajátításában és az építkezések átlagos idejének csökkentésében segítik a következő években a kisz-szervezetek. a pazarlás és a szervezatlenség felkutatására ellenőrző őrzőjáratokat szerveznek az üzemekben.

az ülésen megtárgyalták, hogyan segítheti a megye ifjúsága a második ötéves terv végrehajtását. a falvak ifjúsága ezrével kapcsolódik majd be az ipoly gátak építésébe, s öt év alatt 11.000 hold vizenyős talajt tesznek termővé az ipoly völgyében. a fiatalok védnökséget vállaltak a salgótarjáni művelődési ház és az új ipari tanulóintézet építése felett. az ötvenezer nógrádi fiatal számára új takarékosági számlát nyitottak s az ötéves terv végéig 80 millió forint megtakarítását tervezik. a megye fiataljai összesen egymillió óra társadalmi munkára vállalkoznak a második ötéves terv időszakában. /nti/

bb 58. vízrebocsátották a negyedik jégtörőhajót

vid te vm ki

1961.november 23.

a balatonfüredi hajógyár építőterén napokon át röntgenezték a 4. jégtörőhajót, nehogy a jég később kárt tehessen az esetleg hibásan összeilleszkedő vaslemezekben. a készülékekkel átvilágították a varratokat és különös gondot „fényképezték”, a hajó három ujjnyi vastag orrlemezeit, amelyek közvetlenül érintkeznek a szilárd, kemény jégmezővel. a vizsgálatok jó eredménnyel zárultak: a kétszáz tonnás hajó testszerkezetében nem találtak kifogásolni valót.

/folyt.köv./

17.07

M 2

- 36 -

/bb 58. vízrebocsátották.....1.folyt./vm

a sikeres próbák után a hajót csütörtökön vízre bocsátották, s nyomban megtartották a szokásos műszaki ellenőrzést.

a motoroshajót még az idén átadják./mti/

bb 65. az egészségügyi dolgozók aktivaülése

tm vm sr

1961.november 23.

a főváros szervezett egészségügyi dolgozóinak 200 képviselője csütörtökön az orvos-egészségügyi szakszervezet székházában aktivaülést tartott. dr.noszky aurélnak, a szakszervezet budapesti bizottsága elnökének megnyitó szavai után sárfi rózsai, az orvosegészségügyi dolgozók szakszervezetének titkára ismertette a szakszervezeti világszövetség 15 esztendőes tevékenységét és a moszkvában december 4-én kezdődő kongresszusának jelentőségét. /mti/

bb 66. dr.nagy lászló, a tit főtitkára és varró józsef titkár a szovjetunióba utazott

te vm sr

1961.november 23.

a szovjet politikai és tudományos ismereteket terjesztő országos társaság meghívására csütörtökön 10 napos látogatásra a szovjetunióba utazott dr.nagy lászló, a tit főtitkára és varró józsef a társulat agrár-választmányának titkára./mti/

17.21

KA 1730

- 37 -

bb 59. a vasuti közlekedés korszerűsítése megköveteli a villamosítás gyorsítását, a központosított, automatikus forgalomirányítást - a csuklós járművek mellett foglalt állást a közlekedéstudományi kollokvium

t hbj/gk/vl vg

1961. november 23.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem rendezésében november 21-től 23-ig rendezték meg a közlekedéstudományi kollokviumot, amelyen hazai és külföldi, elméleti és gyakorlati szakemberek vizsgálták meg a közlekedés időszervi tudományos problémáit. a tudományos tanácskozás két szekcióban ülésezett.

a vasutüzemi szekció ülésén a többi között megtárgyalták a vasutvillamosítás ügyét. az előadók - például dr. frantisek jansa, a prágai közlekedési egyetem tanára - továbbá a hozzászólók hangsúlyozták: a villamosítás rendkívüli módon fokozza a vasutak - természetesen a fővonalak - teljesítőképességét. a villamosítás segítségével tíz-harminc százalékkal növekszik a kapacitás és ugyanakkor gyakran felére csökken a szállítási önköltség. jobban ki lehet használni ugyanis a vasuti pályát és a vasuti berendezéseket, fontos elvi megállapításként rögzítette a tanácskozás, hogy a fővonalakon meg kell gyorsítani a villamosítást, ugyanakkor a gyengébb forgalmu vonalakat dieselelesíteni kell, hogy a gőzmozdonyokat minél előbb kivonhassa a vasut a forgalomból. ez nálunk, energiában szegény országban különösen fontos, hiszen a gőzmozdonyok rengeteg szénfelhasználást feleltelenesen. érdekes megállapítása volt a kollokviumnak az is, hogy a kislevegőmozdonyok nagyon gazdaságosan lehet alkalmazni az akkumulátoros mozdonyokat. biacs nándor tanszékvezető egyetemi docens, az akkumulátoros vontatás bevezetésének műszaki és gazdasági lehetőségei, címmel tartott előadásában rámutatott arra, hogy az akkumulátoros mozdonyok alkalmazása előtt óriási távlatok nyílnak. a vasutfejlesztés során az új típusu mozdony alkalmazásának lehetőségét ugyancsak figyelembe kell venni.

másik érdekes témaköre volt a kollokviumnak a vasutüzem központosított automatikus irányításának problémája. automatizált üzemszervezéssel ugyanis - nagyobb beruházások nélkül - egészen rendkívüli mértékben lehet növelni a vasuti berendezések - például vasuti kocsi teljesítőképességét, ami mind önköltségcsökkentést eredményez. elektronikus számológépek segítségével gondosabban, tökéletesebben tudják megoldani a forgalom szervezését, az utazóközönség és az áruszállítás szempontjából jobban állíthatják össze a vonatközlekedés rendjét, jobban megszervezhetik a kocsik üresjáratainak csökkentését.

/folyt.köv./

17.27

- 38 -

bb 59. /a vasuti közlekedés ... 1. folyt./ vl

dr. turányi istván egyetemi tanár, rektorhelyettes és dr. gerhart potthoff, a drezdai közlekedési egyetem tanára felhívta a figyelmet, hogy a vasuti üzemben a matematikai módszereknek újabb alkalmazási lehetőségei nyílnak, mindehhez azonban az szükséges, hogy kidolgozzák a vasuti üzemszervezés automatikus irányításának tudományos módszerét, erre a célra szakembereket képezzenek ki, s ugyancsak szakemberek álljanak rendelkezésre az elektronikus számológépek kezeléséhez. állást foglalt amellett is, hogy a vasuti járművek javításánál bátrabban kell alkalmazni a fejlettebb technológiát, például a korszerűsített fémszórást és a nagyobb sebességek eléréséért a vasuti járművek építésénél foglalkozni kell a gumirugózás alkalmazásával, amelyben például a szovjetunió igen szép eredményeket ért el.

a gépjármű-üzemi szekció tanácskozásán elsősorban a járművek és az utak kölcsönös viszonyát vizsgálták. tudományos vizsgálódások segítségével igazolódott, hogy az utak korszerűsítésének elmulasztása megbosszulja magát. a rossz utakon összehasonlíthatatlanul gyorsabban mennek tönkre a járművek alkatrészei, s a számítások azt mutatják, olcsóbb az utakat karbantartani, mint a járművek tönkrement alkatrészeit pótolni. vizsgálták a szakemberek azt is, hogy világvárosokban - így budapesten - milyen típusu járművek felelnek meg legjobban a követelménynek. általános volt az a vélemény, hogy a budapesti közlekedési vállalatok a leghelyesebb utat választották, amikor csuklós járművek folyamatos forgalomba állítását határozták el. a csuklós autóbuszok, trolibuszok és villamosok ugyanis nagy tömegeket fogadnak be, s ugyanakkor csökken a baleseti veszély. a csuklós járműveknél azonban jelentősen jónéhány közlekedéstechnikai követelmény, így például az ajtóméretek helyes kialakítása, az ülőkalauz helyének megfelelő kijelölése és más hasonló.

a közlekedéstudományi kollokvium csütörtökön délután dr. kádas kálmán egyetemi tanár, dékán zárszavával ért véget.

17.33

18 10

- 39 -

NR

bb 62. goda gábor a német demokratikus köztársaságba utazott
i s/gg/vl fm 1961. november 23.

goda gábor író a német írószövetség megnívására csütörtökön
a német demokratikus köztársaságba utazott. /mti/

bb 64. új módszerrel többtízezer hektáryi silány nömo-
kon lehet fenyőt és nyárfát telepíteni - erdészeti tanácsko-
zás a tudományos akadémián

t ie/vl ká 1961. november 23.

az erdészeti tudomány és gyakorlat kapcsolatában már ha-
gyományos módszer, hogy az erdészeti tudományos intézet egy-
egy osztálya a tudományos akadémián tájékoztatja kutató mun-
kájáról a gyakorlati erdőgazdálkodás képviselőit. ilyen ta-
nácskozást rendeztek csütörtökön is, ezúttal a termőhelykuta-
tási és nyárfatermesztési osztály legújabb kísérleti eredmé-
nyeiről.

a második ötéves tervben 96.000 hektárra előirányzott
telepítések tudományos alapját az intézet széleskörű termőhely-
kutatással biztosítja. a fontosabb fajok községenkénti el-
terjedésének térképe már elkészült, s hazai kutatók kidolgoz-
ták a korszerű erdő-talajrendszert is. ezek alapján állítják
majd össze a termőhely-típusok rendszerét, vagyis a hazai er-
dők éghajlati, talaj- és növénytakaró viszonyait. egyéb
vizsgálatokkal a fontosabb fajok termőhely-igényét állapítják
meg. mindez lehetővé teszi majd, hogy a különböző fajokot a
számukra legkedvezőbb vidékekre telepítsék. a kutatásokkal
hat erdőgazdasági tájon már végeztek, s a tíz legfontosabb fa-
fajt illetően 1965-ig befejezik az ország egész területén.

a tanácskozáson dr. keresztesi béla, az erdészeti tudomá-
nyos intézet igazgatója tartott bevezető előadást, majd négy
beszámoló hangzott el. dr. babos imre a duna-tisza közti homok-
háton végzett aljtrágyázási kísérletek eredményét ismertette.
ezek szerint a mezőgazdaságban már sikerrel alkalmazott
aljaljtrágyázási módszerrel többtízezer holdnyi silány, más-
ra nem hasznosítható homokon lehet erdei fenyőt és nyárfát te-
lepíteni. a többi előadás a hazai papir- és bútorgyártás
szempontjából legfontosabb fajok, a nyárfa termesztésének kér-
déseivel foglalkozott. beszámoltak többek között arról, hogy
a körösök vidékén végzett kísérletek szerint a tiszántul újabb
területeire lehet kiterjeszteni ennek az értékes és gyorsan
növő fának a telepítését. /mti/

17.37 18¹⁰

- 40 -

WE

bb 63. régészeti vándorgyűlés szegeden

vid fm/ke/vl fm 1961. november 23.

a magyar régészeti művészettörténeli és éremtani társulat
szegeden rendezi meg 1961 évi háromnapos vándorgyűlését. a meg-
nyitás napján, csütörtökön a szegedi tudományegyetem aulájában
mintegy nyolcvan régész, művészettörténész, muzeológus gyűlt
össze budapestről és az ország más részeiből. dr. oroslán zoltán
egyetemi tanárnak, a társulat elnökének megnyitója után
dr. lászló gyula egyetemi tanár tartott előadást a magyar őstör-
téneli kutatás újabb eredményeiről. többek között elmondotta,
hogy az eddigi kutatási eredmények alapján sikerült az urali-
finnugor népek történetét visszavezetni az eddig ismert, idősza-
mitás előtti 4000 év helyett 10-12.000 évre, az őskor végéig.
szekesi zoltán szegedi művészettörténész szeged 19-20. századi
képzőművészetéről tartott előadást.

a vándorgyűlés résztvevői pénteken megtekintik szeged és kör-
nyéke műemlékeit, a tápéi későbronzkori leletek ásátásait, a hód-
mezővásárhely múzeumot. /mti/

.-.

bb 61. dobi istván látogatása nádudvaron

vid gk/vl ká 1961. november 23.

dobi istván, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnö-
ke csütörtökön egésznapos látogatást tett hajdu-bihar megyében.
ambros istvánnak, a megyei tanács vb elnökének társaságában fel-
kereste a kiváló szövetkezeti gazdaság címmel háromszor kitüntet-
ett nádudvari vörös csillag termelőszövetkezetet, ahol szabó
istván és kacsó sándor, a termelőszövetkezet kossuth-díjas elnöke
és főagronómusa üdvözölte a vendégeket. mint a tájékoztatásból
kitűnt, a nádudvari földekre alig 250 milliméter csapadék hullott
ebben az esztendőben, ennek ellenére a szövetkezetnek csaknem
kétszeresen több a termésátlaga, mint a felszabadulás előtti
esztendőben a falué volt.

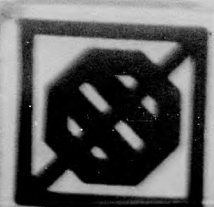
dobi istván megtekintette a szövetkezet szarvasmarha- és
sertésfenyésztését, majd hosszasan elbeszélgetett a dolgozókkal.
/mti/

17.42

18¹⁵

- 41 -

KE

17.46
18.15
17.46

17.46

bb 34. befejeződött az építőművészek.....3. folyt./vm

a közgyűlés elfogadta az ellenőrző bizottság jelentését, jóváhagyta az alapszabály módosítására előterjesztett javaslatot.

skoda Lajos főtitkár előterjesztésére a tanácskozás résztvevői határozatba foglalták a szövetség további munkájának legjelentősebb teendőit. széleskörű ankétok és viták segítségével sok építész-elméleti kérdés tisztázásával támogatják majd az építészek munkáját. a város és a falu közötti nagy különbségek megszüntetése érdekében fontos teendőnek tartja a szövetség, hogy részletesen foglalkozzon a szocialista falu kialakítását segítő építészeti megoldások kidolgozásával. a 15 éves és a második ötéves terv építési feladatainak hatékonyabb támogatására továbbfejlesztik a tömeges lakásépítkezés módszereit és hamarosan országos tanácskozáson dolgozzák ki a városrendezés legjobb elvi és gyakorlati szabályait is. a szövetség harcot indít az új családi házak izléstelen és városképet rontó formáinak megszüntetéséért. segít majd a lakosságnak a szép házak terveinek kiválasztásában és javaslatot készít hogy a tervező-névjegyzékből töröljék a giccses épületek tervezőinek nevét. a közgyűlés elhatározta, megbizta az új vezetőséget, hogy a tanácskozáson elhangzott javaslatokkal egészítse ki a konferencia határozatát.

a háromnapos közgyűlés hozzászólásaira major máté, a szövetség elnöke válaszolt. megállapította, hogy a konferencia munkája eredményes volt, sok helyes észrevétel és javaslat segíti a vezetőséget. végül kijelentette, hogy a konferencia sikeres munkája nagy segítséget ad ahhoz, hogy a magyar építőművészek szövetsége is sokat tehessen a második ötéves terv feladatainak végrehajtásában.

a közgyűlés ezután megválasztotta a szövetség 32 tagú új vezetőségét, valamint az ellenőrző, - az etikai-és a fegyelmi bizottságok tagjait. az új vezetőség pénteken délután tartja meg első ülését, amelyen megválasztja a szövetség új elnökségét./ mti/

- 42 -

bb 57. autóbusz „látogatása,, a műanyaggyárban

vid te/vl ki 1961. november 23.

a hazai járműiparban kedves hagyomány, hogy az új típusú gépkocsi mintapéldánya „udvariassági látogatást,, tesz azokban az üzemekben, amelyek segédkeztek elkészítésénél. a járművel utazó gyári tervezők, kivitelezők ilyenkor személyesen megköszönik a segítséget és rögtönzött tapasztalatcserét is rendeznek. a hazai ipar történetében csütörtökön fordult elő először, hogy az Ikarus legújabb mintájú autóbúsa műanyaggyárat „keresett fel,,. az imponáns külsejű, korszerű gépkocsi a veszprémi megyei cncolorchemia műanyagüzem udvarára gördült be, ahol rövidesen többsoros embergyűrű vette körül.

az autóbusz vidéki útja jelzi, hogy a hazai járműiparban is bevonult a műanyag, mégpedig az egyik legkorszerűbb: az üveg-vázaz polieszter. az új társasgépkocsi orr részének fedésére a műanyag gyárban először készítették két és fél négyzetméteres, hajlítotti lemezt, amely néhány mozdulattal felszerelhető a szélvédő fölé alá. ezen helyezik el a lámpákat és a hagyományos díszítéseket is. az autóbusz hátsó, tetőrészéhez 2,3 négyzetméteres héjazatot préseltek. a pasztellszínben készített, egy darabból álló tetőlemez a farmotor fölé kerül és a hátsó ablakokig húzódik. az Ikarus gyár mérnökeinek jó a véleményük a polieszterről, amely nem rozsdásodik, jól állja az időjárás viszontagságait és könnyebb is a fémlemezénél. a kedvező tapasztalatok alapján jövőre több tonna autóbúsztartozék készül majd műanyagból a veszprém megyei üzemben, nemcsak autóbúszokhoz, hanem tehergépkocsikhoz is. /mti/

bb 60. nagy az érdeklődés az újdethiben megnyílt nemzetközi ipari kiállítás és vásár magyar pavilonja iránt

i sz/zse/vl vg 1961. november 23.

a november 14-én újdethiben megnyílt nemzetközi ipari kiállítás és vásár magyar pavilonjában november 21-én dr. Oblath György kereskedelmi tanácsos és dr. Rédei Jenő, a magyar kereskedelmi kamara alelnöke fogadást adott. a fogadáson megjelent dr. Rédei László, hazánk indiai nagykövete. ott volt az indiai gazdasági minisztériumok több vezető tisztviselője, az indiai özszozvetségi kereskedelmi kamara főtitkára és vezetősége, valamint az üzleti körök számos képviselője.

/folyt.köv./
17.52

- 43 -

bb 60. /nagy az érdeklődés ... 1. folyt./ vl

a vendégek nagy figyelemmel tekintették meg a kiállítást és különösen megnyerte tetszésüket a magyar szerszámgépipar számos korszerű termékét, amely iránt egyébként nagy üzleti érdeklődés nyilvánult meg már a vásár első napjaiban is. a szakemberek figyelmét magára vonta a magyar pavilon gazdag műszerbemutatója, amely felöleli az elektromos és elektronikus geodéziai és textilműszerek egész sorát. nagy tetszést aratnak a garúzszerelések és a tartós fogyasztási cikkek is. a magyar kiállítással bő terjedelemben foglalkozik az indiai sajtó. /mti/

..

bb 69. megkezdődtek a jövő évi szántóversenyek pest megyei „elődöntői,, - üzemi verseny a ceglédi gépállomáson

i áe/gk/vl hu

1961. november 23.

külföldi példára hazánkban az idén először rendezték meg a traktorosok szántóversenyeit, amelyek a jóminőségű talajmunka eredményes ösztönzőiként nálunk is népszerűek lettek. a szántási munkák minőségének javítása érdekében a kisz, a medosz és a magyar agrártudományi egyesület felhívására megkezdődtek a jövő évi szántási versenyek előkészületei. pest megyében az első üzemi szántóversenyt csütörtökön a ceglédi gépállomáson bonyolították le, ahol a micsurin és a táncsics-brigád nyolc-nyolc traktorosa versengett az elsőségért. a micsurin-brigádban varényi lászló, a táncsics-brigádban randos gábor vívta ki az elsőséget a versenyfeltételek szerint megkívánt minőségi munkájával. a győztesek tárgyjutalomban részesültek. a következő napokban a ceglédi gépállomás további hat brigádjában küzdenek meg az első helyezésért az üzemi versenyeken a traktorosok. /mti/

17.56

.. - 44 -

bb 67. a komárom megyei tanács ülése

vid fm/ke vm fm

1961. november 23.

a komárom megyei tanács csütörtökön tatabányán ülést tartott. a tanácskozáson résztvevett havasi ferenc, az mszmp komárom megyei bizottságának titkára. a jövő évi költségvetésről tárgyaltak, majd a megye kulturális életének fejlődését és az ötéves kulturális tervet vitatták meg. erről kiss istván, a megyei tanács vb. elnök-helyettese tartott beszámolót. elmondotta, hogy meggyeszte jelentős fejlődést értek el az ifjuság kommunista erkölcsi, politikai és világnézeti nevelésében, emelkedett a pedagógusok ideológiai és szakmai színvonala, javult a szülői ház és az iskola kapcsolata. sokkal nagyobb a társadalomnak az ifjuság iránti érdeklődése, segítőkészsége. a megye lakossága három év alatt csaknem nyolcmillió forint értékű társadalmi munkával segítette az iskolahálózat fejlődését. ez is hozzájárult ahhoz, hogy megteremtették az iskola-reform megvalósításának a feltételeit. a megyében már minden gimnáziumban bevezették az öt plusz egyes és 49 általános iskolában a mezőgazdasági vagy ipari gyakorlati oktatást.

a tanácskozáson az öt éves kulturális terv egyik legfontosabb feladatául továbbra is a nevelőmunka színvonalának emelését szabták meg. még nagyobb figyelmet fordítanak a pedagógusok szakmai és ideológiai, valamint a szülők pedagógiai műveltségének gyarapítására. a patronáló üzemek segítségével valamennyi osztott általános iskola felső osztályaiban bevezetik a politechnikai és a gimnáziumok minden osztályában az öt plusz egyes képzést. jelentősen bővült a megye iskolahálózata. komárom, oroszlány és tatabánya-ujváros gimnáziumot kap. összesen száz általános iskolai és 40 középiskolai tantermet építenek. a második ötéves tervben nagy figyelmet fordítanak a magasabbfokú szakoktatás megteremtésére. a nyergesujfalu gimnázium mellett műszakiipari szakközépiskolát nyitnak, a tatabányai mezőgazdasági technikumot felsőfokú technikummá szervezik át.

nagy a feladatuk az iskoláknak a felnőtt oktatásban is. három év alatt ezerről négyezerre emelkedett a megyében a levelező és esti iskolák hallgatóinak a száma és az ötéves tervben évi 6.500 tanulóra számítanak. /mti/

18.07

.. - 45 -

bb 68. a barátság kőolajvezeték magyar szakaszának építése a dolgozók vállalása szerinti ütemben halad - apró antal látogatása a vezetéképítésnél

t szf/gk vm vg

1961. november 23.

apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese csüörtökön meglátogatta az országos kőolaj-és gázipari trösztöt. bese vilmos vezérigazgató és a tröszt többi vezetői tájékoztatták az olaj-és a gázbányászat, továbbá a kőolajfeldolgozó ipar munkájáról, valamint arról, hogyan akarják végrehajtani az iparág fehadait az ötéves tervben. beszámoltak róla, hogy a barátság kőolajvezeték, amelyen Lengyelország csehszlovákia, a német demokratikus köztársaság és hazánk olajat kap majd a szovjetuniótól, a magyar szakaszon gyors ütemben épül. a több mint 130 kilométeres magyarországi csővezeték, amelyből 1961 végéig 100 kilométer elkészítését ajánlották fel a tervezett 70 kilométer helyett a kőolajvezeték vállalat dolgozói, körülbelül 80 kilométer hosszan már a nyomvonalon fekszik, 70 kilométernyi hosszán pedig összehegesztve, szigetelve, s nagy részt árokba fektetve elkészült. napi egykilométeres előrehaladási sebességgel az év végéig nemcsak a vállalt 100 kilométert építik meg, hanem ezenkívül a dunát és az ipoly folyót átszelő keresztezést is, úgyhogy a jövő évre alig több mint 30 kilométernyi szakasz marad, s az eredeti, 1962 július elsejéi határidő helyett május 1-re az egész magyar szakasz elkészült. a jövő év elején megkezdődik a százhalombattai dunai kőolajfinomító építése is, ahol a barátság-vezetéken érkező olajat dolgozzák majd fel.

a beszámolót megbeszélés követte, majd a tröszt vezetői és dobány imre, a kőolajvezeték vállalat igazgatója végigkatalauzták apró antalt a barátság-vezeték vonalának néhány szakaszán. a szemleut első állomása az a szakaszrész volt, ahol az olajcsöveket a duna medrében átvezetik százhalombatta irányába. a kőolajvezeték vállalat dolgozói az előzőleg kikötött mederárokba éppen aznap délután fektették le a nagyméretű kőolajcsövet a kisebb méretű termékcsővel együtt, amely a feldolgozott olajat szállítja százhalombattáról a szajoli elosztótelepre.

/folyt.köv./

18.36

19⁶¹

- 46 -

bb 68. a barátság.....1.folyt./vm

a dolgozók nem a szokásos módon, pontonokról süllyesztették a vezetéket a duna medrébe, hanem csüörtő segítségével, traktorral huzatták át a tulsó partra. ezzel megtakarították a mederfektetés költségének körülbelül a felét.

ezután több budapest-környéki munkahelyet kerestek fel a szemleut részvevői és megtekintették az árokásást, a csövek hegesztését, a csüisztítást, a csüszigetelést, végül az árokba helyezést. a munka korszerű gépekkel ezeken a helyeken is gyorsan megy. nagy segítségére van az építő gárdának a szovjet kanalas árokásó gép, az ugyancsak szovjet konstrukciójú csüisztító, valamint a csüszigetelő gép, amelyek szervezeten egymás után haladva szalagszerűen dolgoznak. igen meggyorsítja az előrehaladást a kőolajipari vállalat újítójának, schneider jánosnak és társainak automata hegesztőgépe is, amely 15 perc alatt hegeszt össze két nagyméretű csövet. ez a munka kézi hegesztéssel másfél óráig tart.

a látogatás végeztével apró antal a következőket mondotta az mti munkatársának:

- szemleutunk arról győződött meg, hogy a barátság olajvezeték magyar szakaszának építése örvendetesen halad és a dolgozók derekas, sokszor öltetes munkájának eredményeként előbb befejeződik, a nemzetközi megállapodásban rögzített határidőnél. jelentős eredmény ez, hiszen a barátság-kőolajvezeték egyik legfontosabb létesítménye annak a felbecsülhetetlen együttműködésnek, amelyet a baráti országok a kgst-ben a szovjetunió vezetésével kifejtenek és amelynek révén energiaszegény országunk nagymennyiségű fontos energiahordozóanyaghoz jut./mti/

18.40

19⁶¹

- 47 -

bb 72. „munkamódszerem a pártosság, a kommunista eszme.....,
- csuhraj a magyar sajtó házában

t fe/te vm sr

1961. november 23.

grigorij csuhraj, a neves szovjet filmrendező csütörtökön a magyar sajtó házában találkozott az újságírókkal és filmkritikusokkal. a kérdésekre válaszolva elmondotta, hogy a konfliktus mentes filmalkotások elleni harcra nincs különösebb módszer.

- az élet sokrétű és bonyolult - folytatta - és ha a film ezt hiven akarja visszatükrözni, akkor az alkotás sem lehet konfliktusoktól mentes. a szovjetunióban és általában a világ haladó filmművészetében mutatkozik bizonyos közös törekvés - ez a humanizmus. mindazok, akik ezt az eszmét hirdetik művészetükben, harcos társaink. igaz, a humanizmusnak vannak különböző árnyalatai, - ezekről vitatkoznunk kell, ez komoly elméleti elemzést kíván. de amikor a munkamódszerekről érdeklődnek csak azt mondhatom: a pártosságot, a kommunista eszme kifejezését tartom a legfontosabbnak a művészetben, ami nem más, mint az igazi humanizmus. enélkül nincs sem szocialista, sem kommunista művészet. a művész ugyanis alkotásában szubjektív nézeteit rögzíti az élet objektív jelenségeiről. ezzel kapcsolatosan a szovjet vendég a kritikusok nagy felelősségére mutatott rá.

- szubjektív kritikáról álmodozom - mondotta. minden film több hasznot hozna, ha megjelenése után mély és átgondolt szubjektív kritika illetné. az alkotó szubjektív érzéseit önti művébe, a kritikusnak, akinek megvan a képessége, hogy a dolgokat megértse és megmagyarázza, ugyancsak szubjektív érzésből kell kiindulnia. csak a bírónak van joga a törvények alapján ítélnie.

az egyik újságíró kérdésére válaszolva, hogy miért nem nézi szívesen a közönség a háborús filmeket, csuhraj kijelentette: a háborús témákkal nem lehet spekulálni. a háboruban sok borzalom történt. a második világháborúról íródott sok forgatókönyv csak ezeket a borzalmakat írta meg, csak azt, hogy a háboruban sokan meghalnak. ezt pedig mindenki jól tudja, ebben nem volt semmi új. ha azonban az embernek szubjektív érzése jut kifejezésre a háborúra vonatkozóan, ez már érdekes a nézőnek is.

/folyt.köv./

19.35 2010

- 48 -

/bb 72. „munkamódszerem...1.folyt./vm

a filmművészet irányzatairól csuhraj a következőképpen fejtette ki véleményét: adva van az élet és a művész. a művész ebben a világban él, s amilyen mértékben érzi az életet, úgy fejezi azt ki alkotásaiban. „ az emberek között ruhában járunk, a művészetben meztelenül, - mondotta csuhraj, - ahogy a művész él és gondolkodik, olyanok az alkotásai is.

a hosszantartó szívélyes beszélgetés után a muosz képviselője ajándékot - babakelengyét - nyújtott át csuhrajnak, mivel felesége rövidesen várja a kis jövevényt./mti/

bb 70. a szomszédos bányákban kaptak munkát a vízbetörés miatt munkahely nélkül maradt dudari bányászok

vid te vm ki

1961. november 23.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt jóminőségű szenet adó dudari bányájának egy részében vízbetörés akadályozza a munkát. a szakemberek véleménye szerint valószínűleg a bakony hegység egyik földalatti víztárolójának falát közelítették meg szénfejtés közben, s így a karsztvíz a művelés alatt álló területre zudult. a nagymennyiségű vizet bányászivattyukkal próbálták eltávolítani, s ezért az üzem összes tartalékszivattyuját is munkába állították. ezek összesen husz köbméteres percenkénti teljesítményre képesek, a víz azonban ennek ellenére a bánya egy részét elöntötte. a bánya vízmentesítését a legkorszerűbb módszerekkel megkezdték.

az üzemben több mint kétszáz bányász munkahelye vált megközelíthetetlené. ezeket a bányászokat a szomszédos bányákban állították munkába./mti/

19.42 2010

- 49 -

bb 71. időjárásjelentés

tm vm tk

1961. november 23.

a meteorológiai intézet jelenti november 23-án, csütörtökön 18 órakor:

kevesebb napsütés

néhány helyen, elsősorban délnyugaton eső, ónoseső. többfelé köd. mérsékelt délkeleti, déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken délnyugaton plusz 5-9, északon 0-, mínusz 3, az ország többi részén 0, plusz 5 fok között. /mti/

- . -

bb 73. gabos gábor nyilvános interjúja és szólóestje a magyar sajtó házában

zse vm tk

1961. november 23.

gabos gábor liszt-díjas zongoraművész, a liszt-bartók zenei verseny idei győztese csütörtökön este nagy érdeklődéssel kísért nyilvános interjút adott a magyar sajtó házában csapó györgynek, az ország-világ munkatársának. a kitűnő zongoraművész az interjút követő koncerten liszt és bartók két-két művét interpretálta virtuoz technikai és művészi felkészültséggel. a hangversenyen gál györgy sándor mondott ismertetőt. /mti/

- . -

19.48 2

- 50 -

W

bb 74. kádár jános megszémmelté néphadseregünk hadgyakorlatát

k sr/gg/vl sr

1961. november 23.

az elmúlt napokban a magyar néphadsereg magasabb egységei - kiképzési tervüknek megfelelően - hadgyakorlatot tartottak. a gyakorlatot megszémmelté kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, valamint a párt számos más vezetője és a kormány több tagja.

a gyakorlaton a párt vezetői és a kormány tagjai, továbbá az üzemekből és termelőszövetkezetekből meghívottak elismeréssel nyilatkoztak a magyar néphadsereg harci és politikai kiképzéséről. /mti/

. - .

bb 75. megérkezett irak első magyarországi nagykövete

tm/shk

1961. november 23.

qassim hassan, az iraki köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete csütörtökön este megérkezett budapestre. a nagykövet fogadására a nyugati pályaudvaron megjelent radványi jános, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője. /mti/

- . -

22.45

17

-51 -

v é g e

L

bb 1. ,, a magyar zene évszázadai,, második kötete, haydn élete képekben, verdi, örökszép melódiák, újévi táncalbum - gazdag választék karácsony előtt a könyvesboltokban

1 fe/gk vm sr

1961. november 24.

a zeneműkiadó vállalatnál megjelent szabócsi bence: a magyar zene évszázadai,, második kötete, a mű a magyar zenetörténetre vonatkozó írások egy részét gyűjti össze, a tizenharmadik század kollegiumi zenéje és a tizenkilencedik század magyar romantikus zenéje című korábbi tanulmányok újabb kutatási eredményekkel bővültek, a válogatás és szerkesztés bónis ferenc munkája.

kapható már bárdos lajos: modális harmóniák című tanulmánya, a könyv rendszerbe foglalja a gazdag modális harmóniavilágot, egyes fejezeteiben a hangszer, a módusok, dallamjárás, akkordok és akkordfűzés jellegzetes fordulatainak kérdésével foglalkozik, az elméleti megállapításokat a zenéből meríti és 300 kottapéldával támasztja alá.

,, a nagy zeneszerzők élete-képekben,, sorozatban jelent meg r. petzoldt - e. crass: haydn élete képekben című munkája, a gazdag képanyag mellett, rövid életrajzi ismertetés és esztétikai elemzés teszi teljessé a zeneszerzőről és koráról adott ismertetést. újabb kiadásban lát napvilágot gál györgy sándor verdi című tanulmánya, az év végéig jelenik meg még chitz klára: muzsikuspéter a zeneelmélet országában,, című művének második kötete, a gazdagon illusztrált könyv a zenét tanuló fiatalok és olyan zenebarátoknak íródott, akiknek nincs zenei képzettségük, a szerző mese keretében magyarázza a zenei fogalmakat.

a zeneművek közül az örökszép melódiák negyedik kötete az eddigiekhez hasonlóan a legnépszerűbb zongoradarabokat foglalja magába, a remekművek sorozatban a harmadik kötet most a hegedűre és zongorára írt darabokat gyűjti össze, a kis partitúra sorozatban lát napvilágot sugár rezsó: hunyadi hősi ének című kisalbuma magyar és német szöveggel, továbbá szabó ferenc: ludas matyi balettszvitjének zongorakivonata, a zenepedagógiai művek közül újabb kiadásban jelent meg czövek erna zongoraiskolájának harmadik és negyedik kötete, valamint bach 18 kis zongoradarabja, hernádi lajos közreadásában.

/folyt. köv./
20.12

- 1 -

42 6 00